

k u l t u r n a š o l a

Minljivost je največja sila sveta

Zbornik izbrane proze in poezije

XXIX. ROŠEVI DNEVI 2016

Celje, marec 2016

XXIX. ROŠEVI DNEVI 2016

MINLJIVOST JE NAJVEČJA SILA SVETA

Zbornik izbrane poezije in proze

Besedila so izbrali:

dr. Peter Svetina, *sodobni slovenski (mladinski) pisatelj, pesnik, prevajalec, literarni znanstvenik,*

Andrej Predin, *slovenski (mladinski) pisatelj, publicist, glasbeni kritik in fotograf,*

Barbara Rigler, *samostojna svetovalka JSKD za literarno dejavnost in odgovorna urednica revije Mentor.*

Uvodnik: dr. Peter Svetina

Ocene nagrajenih besedil: Andrej Predin

Naslov zbirke: *Minljivost je največja sila sveta* (izbrani verz je iz pesmi *Življenje*, avtorica Mojca Arzenšek, OŠ Ob Dravinji)

Avtor logotipa Roševih dni in fotografij: Dejan Petrovič

Slika na naslovnici: Niki Konda, 7. b

Ilustracije: Zala Blatnik, 9. a; Jure Blaznik, 9. b; Nika Tea Čander, 6. b; Jure Gaber, 9. a; Tjaša Grabar, 9. b; Ana Grajžl, 7. b; Tian Hadžić, 6. b; Nika Hajsinger, 8. b; Hana Hrovatič, 6. b; Nika Hrovatič, 9. a; Selina Hrženjak, 7. b; Maša Hudoklin, 9. a; Žak Javornik, 9. a; Maša Kavc, 8. b; Nikita Knafelc, 9. b; Laura Kolenc, 6. b; Anamari Koprivšek, 8. a; Sara Korenjak, 9. b; Maruša Krajnc, 9. b; Tomas Kroflič Šmuc, 9. b; Tina Leburic, 8. a; Ina Les, 9. a; Katarina Lipovšek, 9. a; Suzana Motoh, 9. a; Maja Omerzu, 9. a; Klara Perčič, 8. b; Ula Polutnik, 5. b; Sven Pungartnik Rauter, 9. b; Larisa Ravnjak, 9. a; Jan Ribežl, 7. b; Tia Rozoničnik, 6. b; Lovro Stropnik, 9. a; Maša Šerbec, 8. b; Maja Špegelj, 6. b; Nuša Uranker, 9. b; Ela Velepec, 5. b, Lana Vincelj, 9. b. Njihova mentorica je likovna pedagoginja Lijana Klančnik.

Organizacijski odbor:

Mojca Kolin, prof., ravnateljica OŠ Frana Roša, Celje, predsednica

Ljudmila Conradi, soustanoviteljica srečanja, članica

Lucija Hajnšek, prof., knjižničarka na OŠ Frana Roša, članica

Živko Beškovnik, JSKD OI Celje, član

Barbara Rigler, JSKD RS, članica

SEZNAM MLADIH LITERATOV po abecednem redu, sprejetih v literarno delavnico XXIX. ROŠEVIH DNI 2016

NAGRAJENI AVTORJI:

1. **Mina Brezič**, 9. razred, III. OŠ Celje, mentorica Zarja Lednik
2. **Iva Kovačič**, 9. razred, OŠ Brežice, mentorica Darinka Ferenčak Agrež
3. **Rok Panjan**, 9. razred, OŠ Artiče, mentorica Mateja Jankovič Čurič
4. **Zala Ramšak**, 8. razred, OŠ Frana Roša Celje, mentorica Milena Smisl
5. **Samo Recek**, 9. razred, OŠ Kuzma, mentorica Irena Grašič Arnuš

ZA LITERARNO DELAVNICO IN OBJAVO V ZBORNIKU SO IZBRANI ŠE:

6. **Mojca Arzenšek**, 8. razred, OŠ Ob Dravinji, mentorica Emilija Višič
7. **Karolina Blagojevič**, 9. razred, OŠ Grm, Novo mesto, mentor Tomaz Koncilja
8. **Nicky Dervarič**, 9. razred, OŠ Bogojina, mentorica Marjetka Erdelji
9. **Lara Gobec**, 9. razred, OŠ Frana Kranjca Celje, mentorica Kristina Radoš Janežič
10. **Nika Gradišek**, 9. razred, OŠ Kozje, mentorica Alja Belak
11. **Lea Kalister**, 9. razred, OŠ Toneta Tomšiča Knežak, mentorica Olga Novak
12. **Lenart Kovačič**, 8. razred, OŠ Vižmarje Brod, mentorica Anita Dernovšek
13. **Lea Lobenwein**, 9. razred, OŠ Kidričevo, mentorica Jasna Medved
14. **Anamarija Mežnar**, 9. razred, OŠ Karla Destovnika – Kajuha, Šoštanj, mentorica Sonja Bric
15. **Tia Primc**, 9. razred, OŠ Drska, mentorica Mojca Mežik
16. **Urban Šifrar**, 8. razred, OŠ Louisa Adamiča Grosuplje, mentorica Betka Jamnik
17. **Tamara Špan**, 8. razred, OŠ Boštanj, mentorica Silva Žveglič
18. **Katarina Vaupotič**, 9. razred, Ljudska univerza Ormož, enota MC Ormož, mentorica Marijana Korotaj
19. **Hana Žličar**, 8. razred, OŠ Gorica, Velenje; mentorica Vesna Penec
20. **Nives Žlof Androjna**, 9. razred, OŠ Vižmarje Brod, mentorica Anita Dernovšek

UVODNI POZDRAV RAVNATELJICE

Devetindvajsetim Roševim dnevom na pot

Vsako leto znova z velikimi pričakovanji načrtujemo nov razpis za literarne prispevke osnovnošolcev v okviru Roševih dni. To ni le pričakovanje izbranih besedil in nagrajencev. To pričakovanje zajema radost ob spoznanju, da mladi še berete in pišete.

Roševi dnevi tudi letos bogatijo naše šolsko življenje s srečanjem mladih avtorjev. To je druženje, ki vam, mladi ustvarjalci, daje možnost svoje delo na ogled postaviti tudi širši javnosti in hkrati ustvarjalno preživeti nekaj časa s priznanimi literati. V zadovoljstvo nam je, da je to srečanje tudi priložnost mladostnega druženja in spoznavanja.

Hvala vsem mladim in njihovim mentorjem, ki ste se odzvali našemu vabilu k sodelovanju in čestitke nagrajencem.

Mojca Kolin, ravnateljica OŠ Frana Roša v Celju

*Udeleženci XXVIII. Roševih dni, 18. marec 2015
(foto: Dejan Petrovič, arhiv OŠ Frana Roša, Celje)*

UVODNA BESEDA

O lovljenju in zapisovanju iluzije

Na sliki portugalskega mojstra s konca 19. stoletja je naslikano dvorišče lizbonske likovne akademije. Vogala dveh stavb, ene nižje, ene višje, vmes stopnice. Spredaj pomarančevcevec, ob vogalu desne stavbe sedeča postava. Košček neba nad hišama je sinji, mogoče malce megličast, in svetloba, ki osvetljuje dvorišče je sončna, vsa slika je od nje topla. Kamnit, mogoče betonski zidec meče na stopnice ozek senčni pas.

Taka je slika, ki je majhnega formata, videti, ko jo gledate od daleč. Če se nekoliko približate, opazite, da je tisto, kar se vam je od daleč zdelo precej jasno, videti z manjše razdalje bolj nejasno: pročelja obeh hiš, kapa človeka, ki sedi na voglu, drevo, stopnice, vse se zdi od blizu manj razločno. Če stopite čisto k sliki, vidite poteze čopiča: barvne črte, ploskve, prekrite z eno pa še z eno pa še z eno barvo, odebeljene začetke slikarskih potez, izginjanje barve proti koncu poteze. Stopnice so samo še črtice, krajše in daljše, ene svetlejše, ene temnejše, ki se na eni strani približujejo, kdaj pa kdaj dotikajo barvne ploskve na desni in pokončne temne črte na levi. Čisto od blizu to niso več stopnice in pokončna temna črta ob njih ni več senca zidu ob njih.

Tisto, kar je bilo vidno z razdalje, je iluzija, ki jo je na platno naslikal slikar.

Tudi v literaturi, v pesmih, v zgodbah, imamo opraviti z iluzijo, le da so tu sredstva, s katerimi jo avtorica ali avtor vzpostavlja, drugačna: pri slikarju barve in linije, pri pisatelju besede, stavki in glasovi.

Iluzija resničnega življenja (kaj je resnično?) se vzpostavlja že z izborom snovi, z načinom, kako bo ta snov ubesedena.

Vzemimo fanta, ki hodi v drugi letnik srednje šole. Igra kitaro v fantovskem bendu, s kajakom trenira spust na divjih vodah, družni se s skavti, živi v družini z očetom, mamo in sestro in s psičko. Ima punco, ima prijatelje, ima veselja, ima težave. Išče se, išče druge, eksplodira, ko je potrebno in ko je to nepotrebno, upira se, zavzema se za druge in je kdaj nesramen, ves čas je z eno roko pri telefonu, če se bo potrebno oglasiti prijateljem. Življenje, običajno stresno in običajno umirjeno pa varno obenem.

Kdor bi v zgodbi opisoval življenje takega srednješolca, bi lahko nizal razburljive dogodke: poškodbo kolena na treningu, koncerte z bučno publiko, adrenalinsko vožnjo med brzicami. Lahko bi izbral in nizal poležavanje na postelji in pregledovanje fejsbuka, pripravljanje na mučne šolske obveznosti s pisanjem ploncegelcov in učenje po njih, kramljanje s sestro. Mogoče kak dogodek s potovanja. Že s samim izborom dogodkov bi se avtorica ali avtor odločila za en del fantovega življenja. Že s tem bi začela vzpostavljati iluzijo njegovega resničnega življenja.

Ampak to še ne bi bila dobra zgodba. To bi bil bolj ali manj biografski zapis.

Zgodba potrebuje napetost, potrebuje zaplet in presenečenja. Tu se dobra zgodba loči od slabe. Avtorica in avtor se pisanju dobrih zgodb mojstrita z branjem in pisanjem. Z veliko branja in veliko pisanja.

Ob prebiranju besedil, ki so prispela na natečaj, se opazi, kateri del stvarnosti, kateri del življenja nagovarja mlade avtorice in avtorje. Vsekakor je to ljubezen, taka, ki ohranja blag okus, še pogosteje pa taka, ki se nesrečno konča. Z vprašanjem ljubezni je povezano iskanje samega sebe in svojega prostora med drugimi. Tematiziran je neuspeh in volja, upanje in vztrajanje, ki kljubujejo in se želijo dokazati neuspehu navkljub. Pogosto se pojavlja v zgodbah nasilje, tako med vrstniki kot v družini. Tema, ki je izrazita, je vprašanje drugačnosti: druga barve kože, invalidnost. V pesmih prihajajo do izraza tudi mirnejša počutja, tišina, spokojnost. Avtorice in avtorji se izkazujejo z obvladovanjem stalnih pesniških oblik. V prozi je očiten močan vpliv žanra *fantasy*. Čustva in situacije, ki jih opisujejo imajo velikanski razpon: od spokojnosti trenutka ob cvetoči lavandi do groze samomora.

In s čim ustvarjajo avtorji in avtorice prepričljivo iluzijo v svojih besedilih?

Najbolj prepričljiva se mi zdijo tista besedila, v katerih mladi pišejo o rečeh, ki so jih sami doživeli. Kadar pišejo o tem, je njihov izraz po navadi prepričljiv. Bolj ko pišeči podoživlja lastna čustva, odzive lastnega telesa, bolj je prepričljiv. Bolj ko se pri opisovanju lastnih čustev zateka k že slišnemu, manj je prepričljiv. Če nekdo napiše *“ljubezen me je dvigala v oblake”* to zagotovo učinkuje drugače, kot če napiše *“ob pogledu nanjo mi je bilo, kot da bi se mi nekdo usedel na prsni koš”*.

Zlasti pa se pri izmišljenih doživetjih rado zgodi, da opisovanje zaide v način, ki si ga nekje prebral, ki ti je bil tako blizu, da se ti zdi, da je kar tvoj. Pa se v zgodbi pojavijo rekviziti, ki jih ne poznaš in iz lastne izkušnje ne veš, kako se z njimi rokuje. Tu se radi znajdemo v pasti že prebranega, tipiziranega.

Kaj naredi zgodbo in pesem dobro?

Ko se prepričljivo opisanim lastnim izkušnjam, vonjem, dotikom, občutkom v telesu, lastnim strahovom in prešernosti v glavi pridruži nepredvidljiv, nepričakovan miselni obrat. Ko se pojavi podoba, ki je bralci nismo pričakovali, ko nas avtorica in avtor z rimo, z nepričakovano postavljen besedo, z nepričakovanim zasukom zgodbe tik pred koncem presenetita. Takrat besedilo globoko vdahne in ga bralci ne pozabimo. Takrat iluzija postane zelo resnična. Tisto, kar je v umetnosti pravzaprav najbolj čarobno je, da je iluzija v takih trenutkih resnična, kot je resničnost sama.

Nekaj takih besedil, ki ti zadržijo sapo, je nastalo in so izbrana, da se jih postavi na oder, da se jih nastisne. Spoštljivo se priklanjam delavnosti in talentu vas mladih in vaši želji in potrebi, da lovite in ubesedujete resničnost iluzije. Držim pesti, da boste vztrajali in v tem zoreli.

dr. Peter Svetina

NAGRAJENA IZBRANA BESEDILA po abecednem redu

MINA BREZIČ, 9. razred

III. OŠ Celje, mentorica Zarja Lednik

DVOJINA

Slišim besede tvojih oči.
Čutim barvo tvojega glasu.
Na koži.
Skladnost najinih misli
obljublja dvojino.

Ali gradim iz nič gradove?
Obiram s suhega drevja
sočne sadove?

Ne. Prepričana sem v to,
da iz teh korenin
pognalo bo mogočno drevo.

Hana Hrovatič, 6. b

OGLEDALO

Sama v sobi,
ogledalo in jaz.
Vame strmi znani obraz.
Lep, popačen,
spet mikaven in drugačen.
Resnoben, režeč,
vprašujoč in hoteč.
Opazujem, se sprašujem.
Kdo določil je poteze?
Je slučajno in brez teze?
Le podoba brez vsebine.
Le površje brez globine.
Tistega, kar nekaj velja,
ogledalo ne zazna.

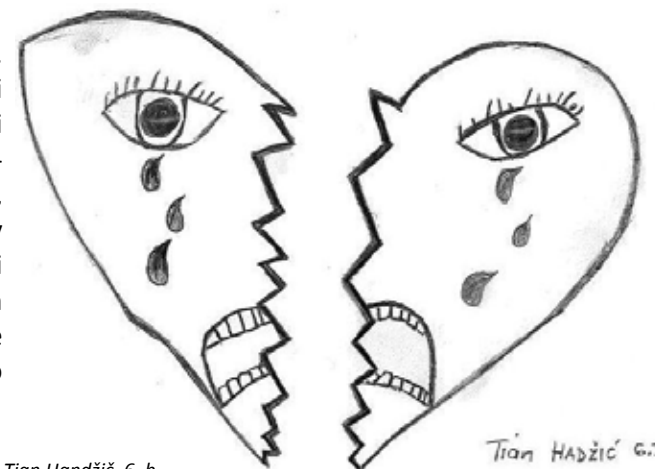

Tia Rozoničnik, 6. b

MOJE PLAČILO

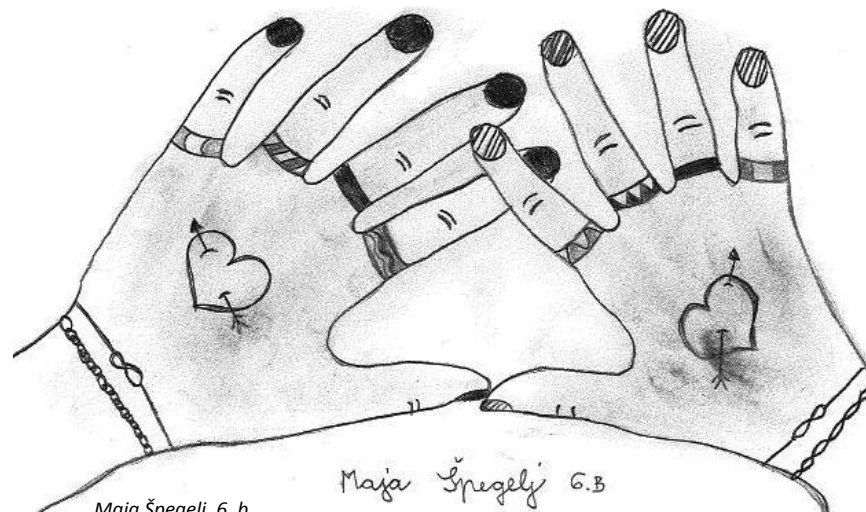
Dolgo sem garala za ta trenutek. Ure in ure so se iztekale pod mojimi prsti, ki so dan za dnem prebirali isto, dobro znano melodijo. Končno so napočile minute, ki bodo morda razočaranje, morda pa vredno plačilo za moj trud. Vse to se mi je pletlo po mislih, ko sem odštevala še zadnje sekunde.

Vstopim v dvorano.
Poskušam potlačiti
občutek strahu, ki
me obhaja, zata-
jiti razbijanje srca,
ki ga čutim celo v
ušesih. Z rokami
se trdno oklenem
roba majice, da se
ne bi videlo, kako
mi drhtijo.

Tian Handžić, 6. b

Stol zaškripa, ko ga potegnem po parketu. Udobno se namestim, položaj mi je dobro znan že od malih nog. Vdih, izdih. Mi bo uspelo? Prsti začnejo izbirati tipke in soba se zavrti. Naenkrat ni ničesar več. Ne čutim telesa, le lahen dotik nežne sape, ki boža konice mojih prstov. Zvok me ponese v svet, ki je samo moj, v dimenzijo, ki je nihče ne vidi in je ne more doseči noben satelit. Tam sva sama, samo klavir in jaz, združena v eno.

Maja Špegelj, 6. b

Vse težave postanejo prosojni oblaki, ki jih nežen piš razpiha na vse strani neba. Vijugaste misli se združijo v krivuljo violinskega ključa, po katerem tekajo majhni ljudje – četrтинke, šestnajstinke in celinke. Srce udarja ritem, telo je harmonija.

Suzana Motoh, 9. a

Suzana Motoh, 9. a

Zadnji takti ekstaze so zadoneli. Odprem oči, vsega je konec. Hiter pogled po dvorani. Oči stotih so ostale enolične, sledi rutinski aplavz. Poklonim se množici in že odhajam, ponosna nase, ker sem vse izpeljala, kot sem želela.

Potem pa me prevzame otožnost, saj se zavem, kaj sem pravkar doživela. Koliko čustev sem vložila v to, da je bila skladba prijetna ušesom. Množica pa me je nagradila z naučenim aplavzom.

Kako iskriče so bile moje oči, ko sem jih dvignila k ljudem. Oni so mi odgovorili s steklenim pogledom. Takšno je torej življenje.

So me zlomili? Kje pa. Še naprej bom nadaljevala z iskanjem kamna, ki bo zdrobil steklo v njihovih očeh.

Ocena besedila:

Iz III. OŠ Celje prihaja Mina Brežič, devetošolka, ki je pod mentorstvom Zarje Lednik prijavila dve pesmi in prozno delo. Čeprav se je med pet finalistov uvrstila s poezijo, bi lahko bilo drugače. V njenem literarnem pristopu je nekaj nalezljivega, tista redka in dragocena zapeljivost, ki je sposobna bralca ogovoriti in pritegniti, ne da bi se za to posebej trudila. No, napora vsaj ni razbrati iz teksta, kar je redka spretnost. Avtorica je v svojo ubeseditev prelila tudi veliko znanja, iznajdljivosti in premišljenosti, ki so pisateljevi najbolj želeni, neredko pa tudi najbolj nestanovitni sopotniki. V veliko veselje je skozi oči mladega avtorja ponovno ogovoriti prioritete odraščajočega srca in uvideti, da obstajajo mlade generacije plodovitih avtorjev, ki znajo pograbit besede in si jih pokoriti tako spretno kot Mina Brežič.

Andrej Predin

IVA KOVAČIČ, 9. razred

OŠ Brežice, mentorica Darinka Ferenčak Agrež

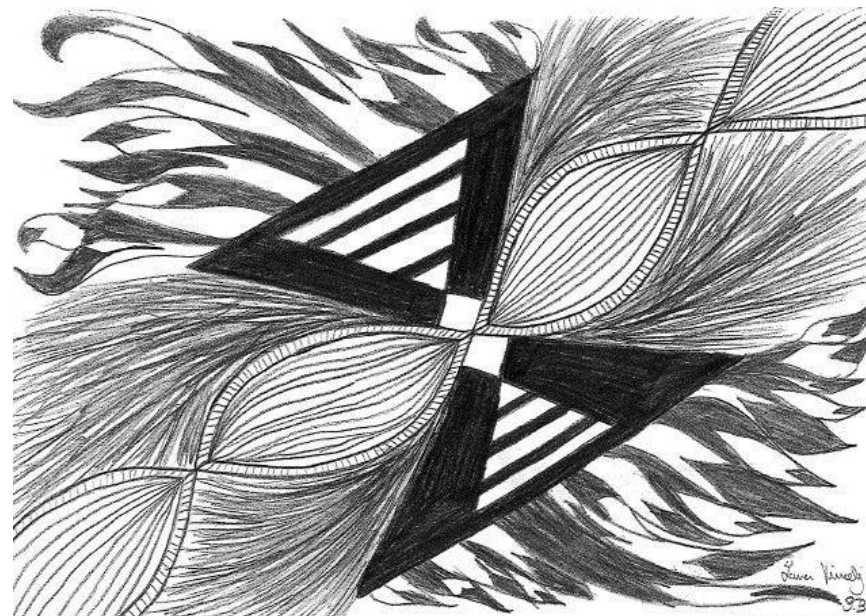
DEKLE NA NEBU

“Vsi enkrat umremo. A vprašanje je, kdaj bo prišel naš čas.”

“Moj čas še ni prišel.”

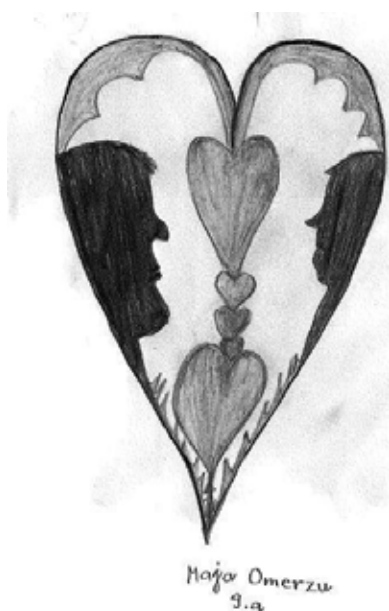
“Očitno je. Oh, ljubica, očitno je.”

Zadnja klop v biologiji je bila vsa leta, kar pomnim, vedno prazna. Nobeden ni želel sedeti v tisti odmaknjenosti od drugih, v tisti osamljenosti. Kadar nisem imela med uro kaj početi, sem dolge minute strmela v neskončno tišino in se spraševala, ali bo kdaj zapolnjena. Potem pa se je enkrat, ne vem točno kdaj, na njej prikazala fantovska pojava. Jon. Govorilo se je, da je prišel iz nekega zavoda (povsem neumna ideja naših otročjih fantov). A iskreno, res je bilo nekaj na njem: nikoli se ni vključeval v družbo, odmaknil se je v brezupno tišino in skoraj povsem izgubil dar govora. Zdelo se je, da je edina stvar, za katero živi, samota. Nekako je sovpadal s klopjo, ob kateri je sedel. Bil je osamljen.

Lana Vincelj, 9. b

A tudi v osamljenosti je očitno nekaj lepote. Denimo njegove oči, zares lep primerek nebeške modrine. V njih je bilo nekaj, kar te je vedno navdajalo z občutkom, da pozna vse tvoje skrivnosti, skrite želje, ki jih hraniš pod posteljo. Imel je moč človeku pogledati v dušo. In morda je šlo za te pregrešno lepe oči ali pa le za tančico skrivnosti, ki ga je obdajala. Na njem je bilo nekaj, nekaj, zaradi česar nisem mogla odvrniti pogleda z njega. Od teh nebeško modrih oči. Ne vem točno kdaj, a enkrat sem pač prisedla k temu čudaku in nekako, čisto preprosto, sva se začela pogovarjati. In družiti. In se spoznavati. In se veseliti. In nazadnje celo ljubiti.

Maja Omerzu, 9. a

Resnično je imel sposobnost človeku pogledati v dno duše, in bil je fantastičen fant. Fant, ki te vzame v naročje, ko si utrujen, in iz tebe izvabi nasmeh, ko bi najraje jokal. Še vedno je bil prekleto tih, a zame je bil tista dva meseca moj. Naučila sem se brati iz njegovih oči, ljubiti njegove dolge roke, vzljubiti sleherni nasmeh, ki mi ga je namenil. Kljub vsej ljubezni pa so bile teme, za katere sem se naučila, da jih ne smem nikoli več načeti. To je bila njegova družina, prejšnja šola, prijatelji, vsa njegova preteklost. Seveda sem lahko razumela, da ima svoje skrivnosti, navsezadnje jih imamo vsi.

A na trenutke sem se začela spraševati, kako imaš lahko nekoga rad, ko pa ne veš o njem ničesar. Naučila sem se ljubiti tudi praznino. Preprosto sem se naučila živeti s tem, kar mi je bilo ponujeno. In dobila sem več, kot bi kdaj upala. Potem pa je povsem nepričakovano ... izginil. Manjkal je v šoli, ni odgovarjal na moje klice, kaj šele, da bi prišel na kraj, kjer sva se dobivala. Preprosto je izpuhtel. In po treh tednih mi je po dvaintridesetih neodgovorjenih klicih poslal sms s krajem in časom. Precej čudno, a sem šla, seveda sem morala iti.

Star kozolec ob reki. Po treh tednih obupavanja in strahu bi, če bi me prosil, zanj prišla tudi na konec sveta. Vem, da se to sliši čisto preveč najstniško zaljubljeno, a mi je strah, ki me je obdajal v zadnjem času, toliko zameglil možgane, da nisem razmišljala.

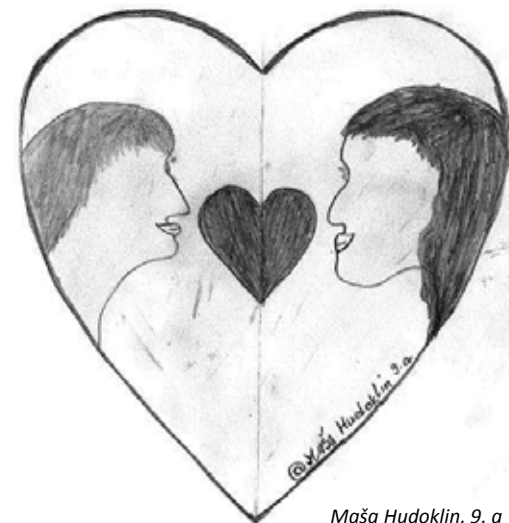
Torej sem prišla. In bil je tam. Ves pretočen in poln podplutb, njegovo obleko pa so prekrivale krvavo rdeče packe lastne krvi. Utrujen, izmučen kot vojak, ki ve, da je izgubil boj.

»Dovolj imam tega, da mi življenje jemlje tisto, kar ljubim.«

»Kaj za ... ,« stavka nisem uspela izreči do konca, bila sem preveč osupla. Iz žepa je potegnil nož in me zabodel. Ubil.

In tako sem tudi jaz pristala v množici naivnih deklet, ki verjamejo v resnično ljubezen, tistih deklet, katerih obraze vidiš le še na temnem nočnem nebu.

Ker so verjele.

Maša Hudoklin, 9. a

Ocena besedila:

Besedilo Ive Kovačič iz OŠ Brežice je nedvomno najbolj svojevrstno besedilo letošnjega cvetobera. Avtorica podaja zgodbo spretno, potrpežljivo, dinamika je na zavidljivem nivoju, med listanjem nas poseja v zgodbo in navduši s pronicljivostjo in nepredvidljivostjo. Bralec se lahko opeče in prehiti s sodbo, kam ga bo zgodba popeljala, zato ga na koncu čaka presenečenje in tudi opomin, da je potrebno dati priložnost prav vsaki besedi. Devetošolka je pod mentorstvom Darinke Ferenčak Agrež izbrala temo, ki je med mladimi zelo priljubljena, vendar jo je razgalila v razsežnostih, ki večini niso dostopne ali pa si jih ne marajo videti. Velika večina si predstavlja ljudi kot dvodimenzionalne junake iz zahodnjaških risank. Soočenje in razgrinjanje ljubezni, ki je uspelo Ivi Kovačič, pričata, da imamo opravka z dobro ošiljenim peresom. To so redka peresa, ki lahko zarežejo v tkivo zgodbe in ji pridajo novih dimenzij.

Andrej Predin

ROK PANJAN, 9. razred

Oš Artiče, mentorica Mateja Jankovič Čurič

PRED NEVIHTO

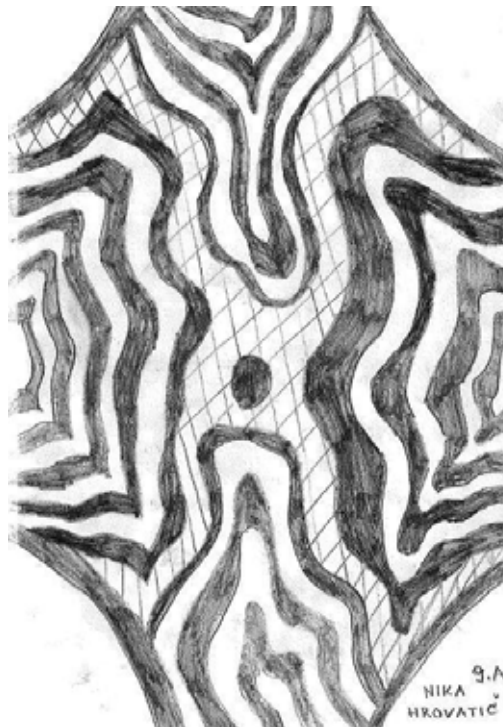
Bila je tema. Le nekaj cestnih svetilk je utripalo, medtem ko smo se že tretjič okrog devete ure zvečer peljali po isti ulici. Vzdušje v našem avtomobilu je bilo slabše kot na pogrebu. Zeblo nas je in primanjkovalo je goriva. Nato pa v daljavi zagledamo podobo. Naježila se mi je koža. Bil je on! On, ki mi je uničil več let mojega otroštva. Ravno se je peš vračal iz gostilne. Vinjen ter z mislijo, da se bo spet izživljal nad nami. A tokrat ne! Bil je prepozen. Odločitev je padla. Zbežali bomo. Zbežali na drugi konec Slovenije ter obrnili nov list v življenju. Jaz, dva brata, sestra ter mami.

Zakaj sem se sploh odločil pisati o tej, zame še vedno boleči temi? Zato, da razčistim sam s seboj, še preden spomin zbledi, da pometem za sabo, da pustim preteklost za seboj, da se znova približam čisti jutranji zarji ... A vse skupaj se je začelo že mnogo časa nazaj. Že pred mojim rojstvom. A takrat še ni prihajalo do verbalnega obračunavanja tako pogosto. Začetek najhujšega pa sega v čas po poroki staršev. Od takrat je šlo le še vse navzdol.

Sara Korenjak, 9. b

Star sem bil sedem let, imel sem dva starejša brata. Obiskoval sem prvi razred ter bil popolnoma običajen otrok. Nato pa sem nekega temačnega popoldneva prišel domov. Občutek sem imel, da bo nekaj hudo narobe. Odšel sem v sobo. Siva svetloba se je prebijala skozi sinjemodre zavese ter mi osvetljevala mizo, na kateri sem risal. Začelo je deževati. Najprej le nekaj kapljic, katerih zvok pa se je vse bolj večal. Z neba se je usulo na milijone kapljic, ki so spirale sive ceste, rdeče strehe ter namakale že tako namočeno jesensko zemljo. Vstal sem ter se odpravil k oknu. Odgrnil sem zaveso in na stežaj odprl okno. Dež mi je bil vedno všeč. Dež je imel name vedno zelo pomirjevalen učinek, saj je z mene navidezno odplaknil ves gnev in negativno energijo. Želel sem vdihniti svež vlažen zrak, ki pa ga prinese le močna ploha. Že en sam pogled na zasnežene Karavanke ter neskončno mnogo kapljic, ki navidezno oblivajo Storžič, Kališče ter mnoge druge planote in gore, sprosti še tako zamorjenega človeka. Razmišljal sem o mnogih nepomembnih stvareh. Zasanjano sem se naslonil na polico ter tako tudi zaspal. Nato pa sem se v trenutku zbudil. Zbudil me je namreč strašen pok. Srce mi je skoraj padlo v hlače.

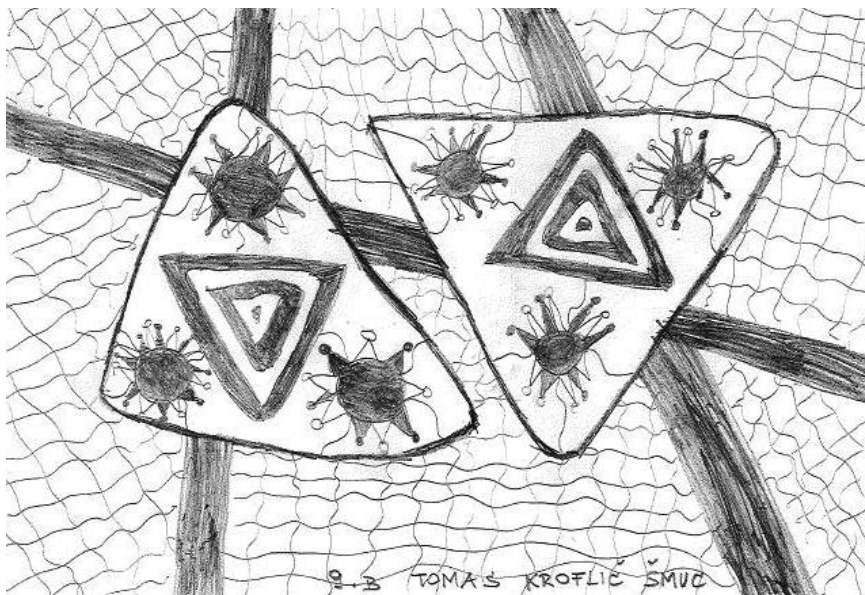
Nika Hrovatič, 9. a

Takoj sem se zavedel, da je zvok prišel iz kuhinje. »Fak. Je kaj narobe? Naj grem pogledat, kaj se dogaja?« so bila vprašanja, ki so se mi porajala eno za drugim. Naredil se mi je cmok v grlu, saj to ni bil zvok, ko pade na primer lonec na tla. To je bil zvok, ko na tla z vso silo prileti človek. Vreme zunaj se je še poslabšalo. Začela se je prava nevihta. Lilo je kot iz škafo, nebo pa so osvetljevale mnoge strele, ki so švigale po nebu kakor iskrice na kresnički, ki jo prižgeš za novo leto. Soba je bila že vsa namočena zaradi še vedno odprtega okna.

Hitro sem ga zaprl ter s tem zadušil zvok mnogih kapelj ter grmenja, ki je vedno močnejše odzvanjalo v daljavi. S tem ko sem zaprl okno, pa je do mene le prišel že dokaj znan zvok. Zvok njegovega prodornega drenja. Cmok v grlu se je povečal.

Tomas Kroflič Šmuc, 9. b

Nato pa sem se odločil, da grem v kuhinjo pogledat, kaj se dogaja. Odpravil sem se do vrat sobe ter jih poskusil čim bolj neslišno odpreti. A kljuka me je izdala. Zaškripalo je namreč premočno. V istem trenutku pa je vse v hiši potihnilo. Groza. »Slišala sta me,« sem si rekel ter tiho čakal pred odprtimi vrati. A kmalu se je vse skupaj zopet začelo. Tiho, po vseh štirih sem se odpravil po popolnoma zatemnjenem dolgem hodniku, ki dvajsetmetrsko hišo povezuje z ene strani na drugo. Prišel sem pred vrata kuhinje ter vstal, se postavil ob rob stene ter začel prisluškovati. »Ta otrok ni moj! Kurba štajerska! Kam ga bomo dali? Zadavil ga bom s teboj vred! Le en zamah z nožem pa ga ne bo več!« so bile besede, ki so priletele iz njegovih ust. Popolnoma nič mi ni bilo jasno. Kakšen otrok? Kakšen nož vendar? Po glavi so se mi pletle najrazličnejše stvari, saj sem kot sedemletni deček stvari dojemal zelo drugače, kakor so bile dejansko. Sesul sem se na tla, z glavo udaril v vratno krilo ter padel v jok. Mami me je slišala ter takoj pritekla k meni. »No, vidiš, kaj si naredil!« mu je zabičala, meni pa ponudila roko ter me odnesla v dnevno sobo.

Nika Hrovatič, 9. a

Tolažila me je, a jaz sem bil v popolnem šoku. Nikakor nisem mogel verjeti, kako je mogoče, da se atiju občasno tako utruga. Ulegel sem se na kavč, a on ji ni dal miru. Še vedno je močno vinjen vpil nanjo. Zagrabil jo je za glavo ter jo kakor žival odvlekel nazaj v kuhinjo. Z živalskim nagonom je odprl predal ter vanj z roko segel po nož. V tistem trenutku pa je v stanovanje pritekla babi. Bila je kakor lovec, ki v zadnjem trenutku reši kapico. Odrinila ga je od nje ter ga preklela po dolgem in počez. V obraz mu je rekla, da jo je sram, da je njen sin ter še marsikaj novega sem slišal iz njenih ust. Mami je v joku zapustila kuhinjo ter nas sinove prišla potolažiti v dnevno sobo. Vsi štirje smo v joku preživeli večer, on pa je odšel v spalnico ter zaspal.

Bilo je jutro. Temačno ter za vse depresivno kot še nikoli. Na srečo je bila sobota in ni bilo treba v šolo. V hiši je bila popolna tišina. Le zvok mimovozečega avtomobila ter skovikanje sove je občasno prekinilo tišino. Nato pa sem mami zastavil vprašanje: »O kakšnem otroku sta se včeraj kregala z atijem?« Globoko in piskajoče je vzdihnila ter me pogledala globoko v oči. Začela nam je z bolečino v glasu pripovedovati, da je noseča, do bomo dobili bratca ali sestrico ... Bil sem navdušen. »Ampak zakaj pa to atiju ni všeč?« sem jo vprašal. Obotavljala se je ter se zamislila. Z odkašljevanjem sem jo predramil, da se je spomnila, da mi dolguje odgovor. »Nisem mu povedala, sedaj pa je že prepozno za splav!« je rekla, »očitno je, da noče tega otroka.« Tako se je pogovor zaključil.

Katarina Lipovšek, 9. a

Minevali so meseci in stanje se je dokaj umirilo. Oče ni imel več izpadov, saj ga je budno opazovala njegova mama. Nato pa je prišel januar. Mesec rojstva nove sestrice. Bil je sedmi januar. Točno sedem dni po bratovem rojstnem dnevu. Bila je ura okrog petih, štirih, ko je mami odtekla voda in je odšla v porodnišnico. Peljal jo je on. In v petnajstih minutah se je rodila deklica. Vizualno čisti 'očka' bi lahko rekli. Ime sem ji izbral jaz. Dobil sem sestrico Kajo, ki je mimogrede ime dobila po moji prvi simpatiji. Bili smo navdušeni, kar pa zanj ne bi rekel. Kot sem izvedel kasneje, mu je bilo treba celo izrecno ukazati s strani babice, naj nas odpelje na obisk v porodnišnico. In smo šli. Tisti teden je bilo zelo lepo sončno vreme. Dokaj neznačilno za januar. Začutil sem nekakšen mir v hiši. Navidezen občutek, da je vse v redu. Minili so trije dnevi od odhoda v porodnišnico in mami je s sestrico prišla domov. Ravno sem v kuhinji delal domačo nalogo, ko jo je v lupinici prinesel v kuhinjo, jo odložil na mizo in izjavil: „Na, kle jo maš!“ Takoj sem vedel, da se še vedno ni sprijaznil in obdobje miru se je klavrno končalo. Minevali so meseci. Zima se je pretopila v pomlad in spet smo bili vizualno 'srečna' družina. A on je v naročje ni vzel niti enkrat. Sporov je bilo še vedno kar nekaj, a niso bili prehudi. V tem obdobju se je začel pojavljati stavek: »Pa jutri v šoli raje ne povej, kaj se je zgodilo danes. Prav?« Večinoma z mamine strani. Leta so minevala, Kaja je rasla, njun odnos pa je bil vedno hujši.

Čez sedem let ...

Odšli smo. Stran od njega, stran od te nočne more, ki se je vedno znova ponavljala. V resnici smo zbežali. Zdaj počasi zlagamo košček za koščkom vsak svojega življenja in našega skupnega. Vse več se smejimo in uživamo – v objemu, jutranji zarji ali sončnem zahodu ... In jaz? Spomin blede, a povsem ne bo zbledel nikoli. Vem pa, da me na koncu ceste čaka sreča – tam nekje, v neskončni modrini neba.

Ocena besedila:

Rok Panjan premore iskrenost, ki sodi med pisateljske spretnosti, ki se jih ne da priučiti. Sčasoma se bo po potrebi lahko dodatno uril in brusil svoje tehnično znanje, a osnovna popotnica je že v kovčku. Devetošolec iz OŠ Artiče se je dotaknil teme, ki je v našem prostoru še vedno svojevrsten tabu. Nasilje v družini se pogosto dogaja vsem pred očmi, a nihče ne ukrepa, vsaj ne takrat, ko bi se dalo najhujše preprečiti. Rokov junak nam neposredno opiše svoje soočenje z nasiljem in alkoholizmom, kako razdiralne in grozljive posledice ima za njegovo družino in koliko poguma je potrebna, če se želiš iztrgati iz krempljev družinskega nasilja. Avtor se je pod mentorstvom Mateje Jankovič Čurič podal na zahtevno in gotovo tudi sila izčrpavajoče vsebinsko polje, s katerim se ne zmora soočiti niti večina odraslih. Ustvarjalna pot, ki jo je Rok Panjan opravil, nedvomno spremeni človeka, zato smo mu lahko hvaležni, da jo je pripravljen deliti z nami.

Andrej Predin

ZALA RAMŠAK, 8. razred

OŠ Frana Roša Celje, mentorica Milena Smisl

HAIKU

Zelenje brsti.
Metuljev beg v nevihti.
Vse nas biča dež.

Dandanašnji svet.
Omejenost utruja.
Odhitimo stran.

Strune jeseni
umirijo tišino
in vse izginja.

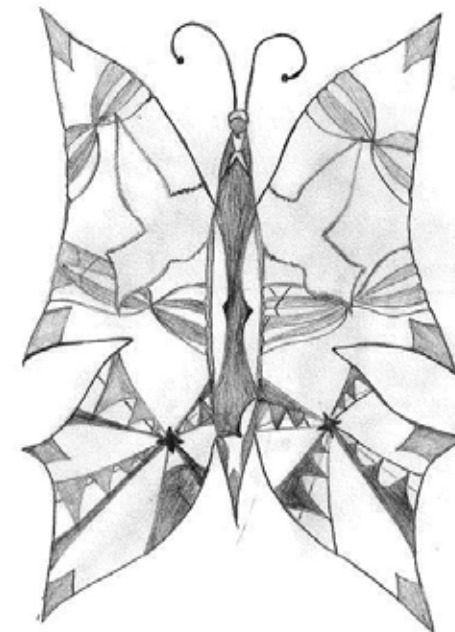
Kristalna voda.
Ptice na jasnem nebu.
Ti plavaš v reki.

Vonjam lavando.
Sam sedim na odeji
in čakam nate.

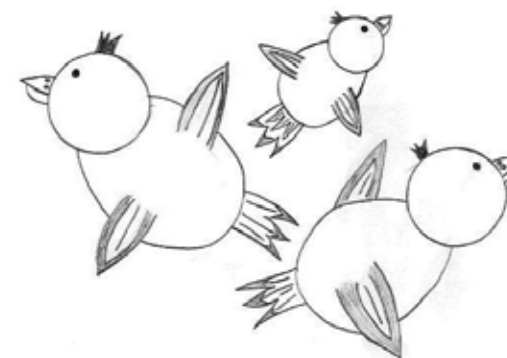
Šolsko igrišče.
Vse listje je odpadlo.
Samota boli.

Pogledam v nebo.
Vidim svobodne ptice.
Hočem leteti.

Žalosten pogled.
Listje leži na plaži.
Konec poletja.

Ana Grayžl, 7. b

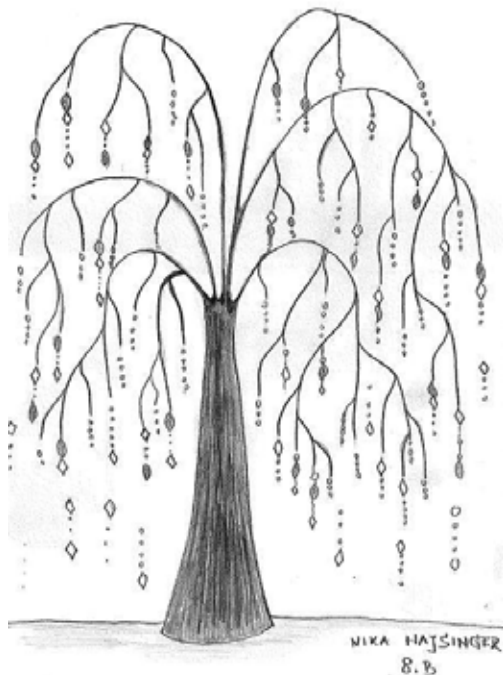

Ula Polutnik, 5. b

Vonj se razširi.
Mahovi zelenijo.
Iščem te, kje si?

Zapadel je sneg.
Prebiram poezijo.
Udobje doma.

Mravlje na zemlji.
Noč je pogoltnila vse.
Ptice na nebu.

Nika Hajsinger, 8. b

Ocena haikujev:

Že med prvim prebiranjem poezije Zale Ramšak iz OŠ Frana Roša Celje z zadovoljstvom ugotovimo, da imamo opravka z avtorico izjemne širine, za katero lahko navkljub rosnosti mladosti trdimo, da že ima razvite prve kazalce lastnega sloga. Njen haiku brez zadržkov postavimo ob bok bolj izkušenim, že objavljenim stvaritvam in ji priznamo prepričljiv preplet ambientalne in pripovedne plati. Zala nas je s pomočjo mentorice Milene Smisl razveselila s samozadostno in navdušujočo poezijo, ki s spretno rabo besed in ponavljanjem ustvarja besedilno okolje, v katerem nas verzi objemajo in ob koncu prepustijo praznini, ki kliče po še. Zanimivo bo spremljati ustvarjalni razvoj avtorice tega presežka letošnjega literarnega tekmovanja in njene kreacije tudi na drugih izraznih poljih literature.

Andrej Predin

SAMO RECEK, 9. razred

OŠ Kuzma, mentorica Irena Grašič Arnuš

MOJA VEJS

Tan ge ftiči vgojno žvrgolijo ....
Tan ge poula žita nan zorijo ...
Ge iz zemlje čista voda vrej ...
Vejs ležij, štera Kuzma se zovej ...

Tu živin ... in se vsakoga dnejava veselin ...
Rad odiden, ka koj novoga doživen ...
Kda pa pelan se domou ...
me je redno pri srci toplou ...

PREKMURJE

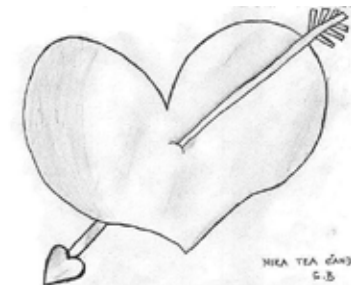
Tü ge vsako dobrodošel gej ...
Tü ge vsakome dobro gej ...
Tü rojena sta moj oča in mati ...
Tou kraj je prelepi domači.

Tü poula, vinske trte sou ...
Tü kuče prelepo stojijo ...
Tü ges živin, tü ges lüjbin ...
Tü moje skuze genejo srce matere ...

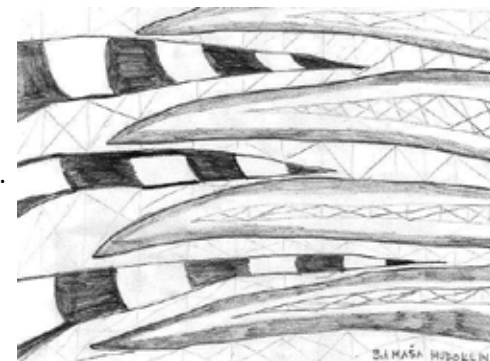
Ocena pesmi:

Samo Recek iz OŠ Kuzma nam je podaril poezijo v domačem, prekmurškem dialektu. Motivika pesmi devetošolca ima prepoznaven ljudski podton. Njegova odlika je spretna uporaba besed, ničesar ni preveč ali premalo, pove natanko tisto, kar misli in s tem je njegovo sporočilo toliko bolj učinkovito. Pod mentorstvom Irene Grašič Arnuš mu je uspelo ujeti neprecenljivo lokalno kulturno dediščino in jo prenesti v sodobnost. Gre za vrlino, ki je zelo redka, zato so njegove pesmi še toliko bolj dragocene in navdušujoče. Obenem velja podčrtati, da dialektu navkljub, že med površnim listanjem prepoznamo, da imamo opravka z nadarjenim peresom in zaslutimo, da ima avtor še veliko povedati. Čeprav sta obe njegovi pesmi krajši, nikakor nista prazni vsebine, prej obratno, puščata nam dovolj prostora, da ju lahko mirno in globoko vdihnemo.

Andrej Predin

Nika Tea Čander, 6. b

Maša Hudoklin, 9. a

DRUGA IZBRANA BESEDILA po abecednem redu

MOJCA ARZENŠEK, 8. razred

Oš Ob Dravinji, Slovenske Konjice, mentorica Emilija Višič

UPANJE

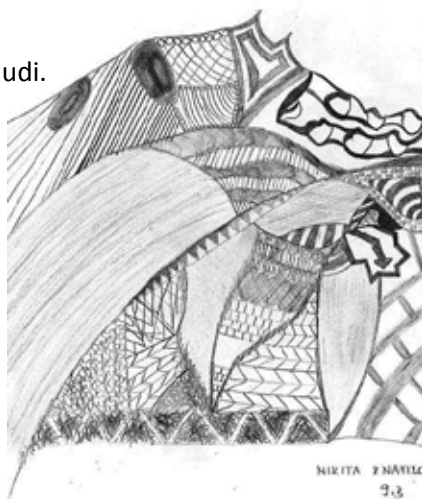
Svet je v goloto in temačnost odet.
Ko dan je z nočjo zavzet.
Ko sonce ponikne.
In oči ne najdejo luči.
Se strah in trepet neslišno priplazita v ljudi.
In nas upanje vse zapusti.

Noč je kraljica strahu.
Ni duše, ki ji ne podleže.
Ni sanj, ki jih v mrak ne zveže.
Ni sanj, v katere ne seže.

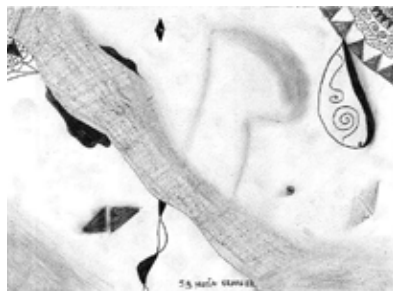
Vendar svetlobe ni moč prikriti,
še najtemnejši oblak je ne more zakriti.

Temo prezirajo zvezde.
Ponosno v njenih sencah žarijo
in z upanjem v žarku blestijo.
Ljudem kažejo svetlobo in pot
za boljši jutri vsepovsod.

Naj bo noč še tako črna,
nikoli ne bo prečrna za vsaj eno zvezdo
- prinašalko domišljije in sanj.
In v upanje odete misli
na ponovno svetel dan.

Nikita Knafelc, 9. b

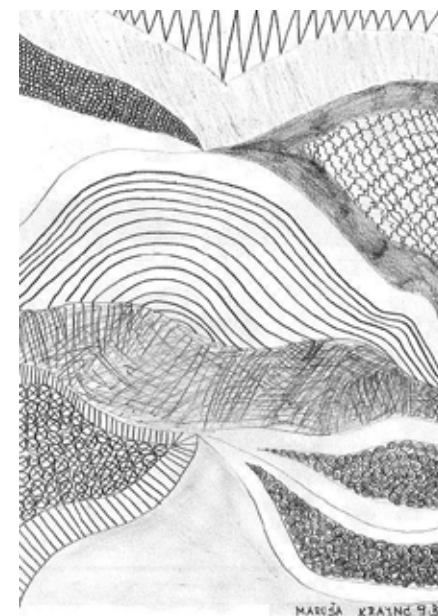
Nuša Uranker, 9. b

ŽIVLJENJE

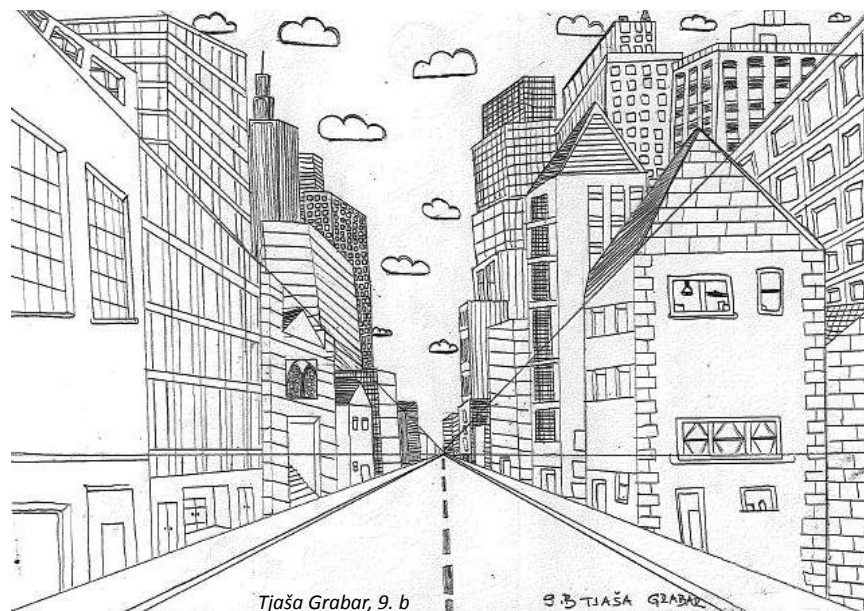
Življenje je vse živo,
vsepovsod se potika.
Enkrat teka, enkrat skače,
enkrat leze, enkrat leti
ali pa kar pri miru stoji ...
A skupno mu je to,
da venomer s časom hiti.

Nobeno življenje ni dolgo,
nobeno ni kratko.
Ne moremo reči,
da je sladko,
a vsekakor pa je neprecenljivo,
svobodno in živo.

In v poslednjih trenutkih,
ko sekunde so preštete?
Minljivost je največja sila sveta.
Tedaj se že preminule sanje
spremenijo vsakič v nove –
vse tja do neba.

Maruša Krajnc, 9. b

Tjaša Grabar, 9. b

KAROLINA BLAGOJEVIČ, 9. razred
Oš Grm, Novo mesto, mentor Tomaž Koncilja

BOJ SKRITIH KRALJEVIN

(odlomek iz fantastijskega romana)

S pomočjo uroka lahko v glavnih mestih držav po svetu skozi skrivne prehode vstopiš v fantastijski svet davne kraljevine, kjer živijo, kot se spodobi, kralji, kraljice, nadnaravna bitja, kjer se še vedno prevažajo s konji in kočijami ... Lucy je princesa Ire, ki obišče svojo najboljšo prijateljico Caroline, princeso Carnielandije. To želijo starši poročiti z Edwardom, princem kraljevine Darkness, s čimer se Caroline ne strinja. V resnici si Edward želi samo zavladati Carnielandiji in Caroline mu predstavlja le sredstvo za doseg tega cilja. Ko zaroka propade, se Edward maščuje tako, da napade Carnielandijo. Lucy, Caroline, grajska gospa Garry in njena gepardka Gannie želijo zbežati pred nevarnostjo, pri čemer se njihove poti ločijo.

Srce ji je radostno vztrepetal, ko je zagledala Reko prihodnosti pred sabo. Zaradi snega se ji je zdela Reka tako daleč ... pa vendar je bila blizu in videla jo je. Ker se je konjem vdiral sneg pod kopiti, so precej upočasnili hojo, toda Lucy je bilo bolj važno, da vsi celi – brez polomljenih nog – da konji varno pridejo do Reke. Če ne bi bilo snežnega meteža in bi jezdili po travi, bi se dalo lepo jezditi ... toda ... Lucy ni nikakor pozabila boja, ki ga je bila s časom in življenjem. Upala je, da sta Gannie in Caroline v redu, upala je, da sta lahko zdržali skupaj, da ju

Nuša Uranker, 9. b

niso odkrili in ... Negativnih misli ji res ni manjkalo. Še sama je komaj premikala prste na nogah, treslo jo je, razpokane ustnice so jo močno skelele, zato je bila tiho ... Le kako je šele z Gannie in Caroline, ki sta ves čas pri miru?

»Bolje, da ne razmišljaš preveč,« si je rekla in poskušala misliti na Willa, ki je bil tiho ...

Tiho? ...

Malo se je zasukala v sedlu in preverila, če je z Willom vse dobro. Ni vedela, ali se naj nasmehne ali si oddahne. Will je meni nič tebi nič spal na Vihrinem hrbtu. Ta ga je previdno nosila na hrbtu ter pazila, da s kolki ne bi preveč drezala vanj. Mogoče ni hotela, da se prebudi, ker bi potem spet zganjal paniko ali še huje – preganjal Caroline. Raje je pustila svoji hoji delovati kot uspavanka in pomirjevalo za Willa. Lucy se je nasmehnila ... vsaj ena dobra stvar! Hkrati je tudi čutila olajšanje, ker ji ni bilo treba ves čas omenjati Wilgarde, se bati, da jo bo kdo ubil.

Glavo je obrnila ter pogledala naokoli, če kdo prihaja. Očitno bi skoraj pozabila, da Will ni edini, ki bi jo rad spravil pod zemljo. Vsak neznanec, tujec bi bil lahko Edwardov privrženec in Carnielandija jih je bila polna. S strahom se je bolj in bolj približevala bregu Reke. Malo iz strahu, malo iz skrbi za prijateljici si je želela, da bi se konji pognali v dir, pa čeprav so po snegu težko hodili, kaj šele tekli!

Ko so bili že čisto blizu kraja, kjer naj bi se skrivala Gannie in Caroline, je Lucy začela stegovati in obračati glavo v vse smeri. Zagledala je zamrznjeno ločje, ki je raslo pol v Reki, pol pa ob bregu ...

Tam morata biti ...

Kje sta ... kje sta ... pokažita se ... proooooosim!

Med ločjem ni bilo videti nobenega bitja. Toda od ločja so bili konji in Lucy precej oddaljeni, zato je Lucy skočila z Iskropege, ustavila preostalo čredo, preverila, če Will dovolj trdno spi, in Iskropegi zašepetala v uho: »Počakajte me, takoj bom nazaj ...« Kobila je zatrepetala z vekami ter vzravnala svoj dolgi sivi vrat kot potrdilo.

Previdno se je Lucy približala Reki in se razgledovala vse od gozda ... po Reki ... do gradu v upanju, da zagleda vsaj eno. Caroline ali Gannie. Povsod čista belina. Le gozd, ki je oddajal svojo temno rjavo barvo, jo je razbil. In reka, njena modrina, ki so jo prekrivali kosi ledu, je dajala vtis upanja ter širnih možnosti, ki jim ni konca.

Za hip jo je modrina Reke pomirila, a misel, ne misel, temveč slutnja ji je govorila, da nekaj ni v redu. In slutnji je verjela, ker ju preprosto ni našla. Ločje jo je že počasi zajemalo vase in ji ni dalo miru ... in ... šla je naprej

... globlje in globlje v zamrznjeno rastlinje. Njene oči so buljile, kot bi se želele do konca razpreti, videti resnico ...

Sta živi ali ne?

Ali ju najti ...

Živi ali mrtvi?

Glavo je sunkovito obračala kakor sova, ki se preplašeno ozira, ali divja mačka, ki išče plen. Očesni roženici sta bili napeti, sprejemali sta svetlobo in z njo vse informacije iz okolice in jih pošiljali v možgane, ki so nato ugotovili, da Gannie in Caroline še vedno ni. Pritisk obraznih mišic, napetost očesnih mišic in celotnega Lucyjinega telesa so omogočili, da so iz Lucyjinih oči začele kapljati solze, za katere se še zmenila ni in se tudi ni nameravala. Prav tako je pozabila na mraz. Samo prerivala se je skozi ločje na drugo stran, kjer se je njegova rast manjšala, ter upala na Stvarnikovo pomoč, ki bi ji v tistih težkih trenutkih prišla prav. Skoraj je že tekla, vendar jo je le upočasnilo, ker se je začela spotikati ob lastne noge, saj zaradi hitenja niti ni bila pozorna, kako hodi.

Prišla je do predela, kjer je bilo ločje dokaj nizko, toda še daleč naprej ob Reki je videla cele gruče ločja. Vendar Gannie in Caroline je ne bi čakali tam. Stopala je naprej, zdaj že z utrujenim pogledom ... koraki so bili presneto težki in še vedno ju ni našla.

»Caroline!« je zaklicala, kolikor je imela moči, in ni se menila za sovražnike, ki bi jo lahko slišali.

»Gannie!«

V oči ji je stopilo še več solz, ko se je spomnila na gepardko, ki jo je na začetku imela za nevarno in se je je izogibala kakor kuge, tedaj pa si je močno želela slišati vsaj njeno rjojenje. »Caroline! Gannie!« je klicala še bolj na glas.

Mogoče ne vesta, kdo ju kliče ... mogoče se samo bojita ...

Selina Hrženjak, 7. b

NICKY DERVARIČ, 9. razred

OŠ Bogojina, mentorica Marjetka Erdelji

LAHKO LETIŠ!

Zapri oči. Predstavljaš si, da si na prečudovitem pomolu. Sediš in ... Prosim brez kukanja! Lažje si boš predstavljal. Hvala. Torej, kje sem ostal? Aja, enkrat prileti tvoj prijatelj. Pozabila sem ti povedati, da si galeb. In to prav poseben. Poješ lepše kot sto pet slavcev, zato tudi imaš vzdevek Slavec. »Slavec! Tukaj si!« Tvoj prijatelj Galeb sede poleg tebe. »Novo pesem sem napisal, jo želiš slišati?« veselo poveš. »Mislim, da zdaj ni čas za pesem, nekaj pomembnega ti moram povedati.« »Oh, kaj pa?« rečeš užaljeno. »Veš, drugačen si od nas. Cel dan tukaj samo sediš in poješ. Poješ!? Galeb si, ti ne moreš peti!« »Ampak ...« »Glej, odločili smo se, da je za nas vse, za tebe in za jato najbolje, če ostaneš tukaj, mi pa gremo naprej.« »Ampak ...« »Glej, želimo ti najboljše, na svidenje, Slavec!« Tvoj prijatelj je vstal in odletel, ti pa si ostal sam na pomolu. Začel si žalosten peti, čez čas se je stemnilo in si zaspal.

Naslednji dan si se zbudil navsezgodaj. Najprej si se opel. Le zakaj ne smeš biti s svojo jato? Po zunanosti si čisto enak kot oni, edina razlika je v tem, da ti poješ. Saj je res čudno, da galeb poje. Veliko si moral vaditi, da si dosegel ta glas, vztrajal si leta in leta.

Zala Blatnik, 9. a

Drugi so se iz tebe norčevali, a ti si vztrajal. Večini galebcev se ne zdi vredno o petju sploh premišljevat in se naučiti kaj več kot najbolj preproste stvari, npr. kako priti z obale do hrane in kako nazaj. Vse se je začelo, ko si spoznal Jonatana. On ti je povedal svojo zgodbo. Tudi njega so izobčili iz jate. On ti je povedal, da ni nič narobe s tem, da si drugačen. Še več, na lastnem primeru ti je pokazal, da je celo pravilno, da si drugačen.

PRED sedmimi leti

Sedel si na istem pomolu in gledal druge galebe. Poskusil si zapeti. Zvenelo je preveč 'galebje'. Vsi okoli tebe so se začeli smejati. Užaljen si odletel. Odletel si na hrib obale. Vdihnil si in še enkrat zapel. Tokrat je zvenelo že

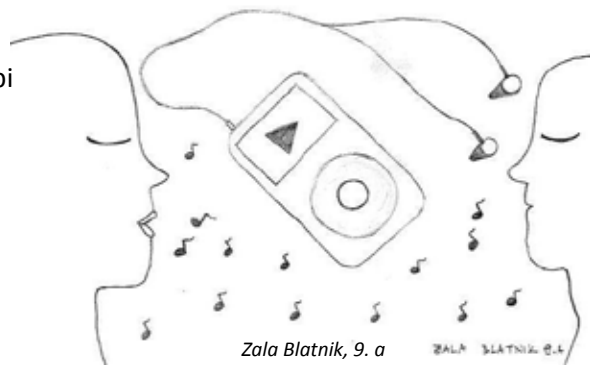
kar bolje. »Zelo dobro si zapel!« Hitro se obrneš in zagledaš že starejšega galeba. »Moje ime je Slavec,« tiho poveš. »Zanimivo ime in zanimiv glas. Veš, zelo lepo poješ!« Začudeno ga pogledaš in poveš: »Komaj začel sem peti!« »Svetujem ti, sledi svojim željam in sanjam!« Pove ti svojo zgodbo. Tiho sediš in zbrano posluššaš. »Oooo, jaz nikoli ne bom tako dober kot ti!« žalostno poveš. Vstal je in rekel: »Nikoli ne smemo obupati ne nad osebo, nad stvarjo ali zgolj situacijo!« Odletel je. Ti pa si se zamislil. Prav ima! Ne smem obupati! Moram samo še več vaditi in mi bo uspelo!

Ko na vse to pomisliš zdaj, ko si sam na obali brez jate, se odločiš, da ne boš obupal, ampak boš dalje vadil. Vadil si, vadil in vadil. Ni minil dan, da ne bi vadil. Nekega dne pa prideta k tebi dva galeba. »Jon nama je pred smrtjo rekel, da pozna zelo nadarjenega galeba na južni obali!« »Jonatan?« »Ja, Jonatan,« je rekel drugi galeb. »Želiva te vzeti s sabo v prečudovito deželo!« »Samo pojdi z nama!« je rekel drugi.

Skupaj ste odšli v prečudovito deželo! Laže lahko letiš, laže lahko poješ, vse lahko laže počneš! Spet imaš družino in tukaj te vsi sprejmejo takšnega, kot si. Konec.

»To je bila zelo lepa zgodba, učiteljica, ampak ne vem, kako naj bi mi pomagala?« »Glej, ni to kriminal, da si drugačen. Svet je velik. Ljudje pa smo majhni. A vsi smo enakopravni.« Nekaj časa je bil tiho. »Učiteljica, to je vse lepo, ampak iz mene se norčujejo, ker vztrajam pri petju!« žalostno pove. »Hmmm ... Veš, kdo je Charles Dickens?« »Oh, seveda, učiteljica, pisatelj je bil!« »Ta mož je enkrat rekel: 'Edina človeška lastnost, ki nam vliva upanje, daje tolažbo, je vztrajnost, saj po prizadevnem delu vztrajnost vedno rodi svoje sadove.'« Spet je bil tiho. Naenkrat je vstal: »Učiteljica, danes smo brali zgodbo o Jonatana Livingstonu Galebu, vi ste mi zdaj povedali zgodbo o Slavcu.« Šel je k vratom: »Nikoli ne bom pozabil! Hvala!«

Ostala sem sama v sobi s svojimi mislimi.

Zala Blatnik, 9. a

LARA GOBEC, 9. razred

OŠ Frana Kranjca Celje, mentorica Kristina Radoš Janežič

ODHOD

Gabiš se mi. Ko me vedno znova potisneš ob eno in isto steno, ki je vsakič enako mrzla. V sebi hiram, zadnji delčki svetlobe se mračijo, toda na zunaj sem hladna. Moje oči ne sporočajo ničesar več, medlo zelena se enakomerno preliva v njih in prezira čisto vse, kar vidi v tem trenutku. Ne upiram se več, saj je moja energija že davno pošla. Iz sebe ne spravim niti krika bolečine. Ničesar. Ne zdi se ti zabavno, da te ignoriram, zato mi prisoliš klofuto. Še kar nič. Iz mene ne boš nikoli več spravil ničesar. Izsesal si vse živo, kar je bilo v meni.

Moj spanec je že dve leti brez sanj. Že nekaj let ga skoraj ni. Preveva me previdnost in svojega telesa ne morem pripraviti do tega, da bi utonilo v sen. Cele noči prebedim na balkonu in si prižigam cigarete. Noč je tisti čas, ko zares zaživim. Opazujem luno, njeno sivino, kako se skozi ure preliva, gledam zvezde, ki kar žarijo od upanja, ki ga jaz že davno nimam več. Zaradi teh banalnih stvari še nisem končala vsega tega.

Anamarija Koprivšek, 8. a

Vse se je začelo nekega poletnega večera. Bila sem stara enajst let. Praktično sem bila še otrok. Že nekaj časa sem se izogibala očetu ter njegovim neusmiljenim udarcem. Moje majhno in šibko telo je bilo prekrito z modricami in nezaceljenimi ranami. Nikogar ni brigalo, kako se počutim. Bila sem sama s sabo. Takrat sem si še upala sanjati. Poskušala sem se zavzeti zase in živeti lepše. Vzela sem svoj nahrbtnik in tekla, kolikor sem mogla. Pobegniti nisem želela od svoje družine, ampak od realnosti same po sebi.

Mislite, da mi je uspelo? Če mislite, da mi je, ste nepopoljšljivi optimisti. Ni mi. Že po petih minutah teka sem zaslišala očetove klice. Še danes mi odmevajo v glavi. Niso bili zaskrbljujoči klici. Bili so razjarjeni. V srcu me je zapeklo, ko me je prijel za ramo in mi v uho zakričal besede, ki se jih ne spominjam. Grobo me je prijel za roko in me odvedel domov.

Kar se je zgodilo doma, je bilo nepopisno strašno. Mislila sem, da umiram, čeprav je umiral le del mene. Moja čista otroškost. Od tistega trenutka nisem več zaupala nikomur, nikogar si nisem spustila blizu, bila sem tiho, toda v meni so divjali orkani togotnih in mračnih misli. Kako mu je bilo tako lahko izsesati mojo notranjost, jo prežvečiti ter jo vrniti v moje telo?

V šoli sem si nadela sladek nasmešek, pretvarjala sem se, da sem modrice pridobila, ko sem padla po stopnicah ali kako drugače. Delala sem se, kot da je vse v redu, čeprav sem se raje izolirala od množic. Počutila sem se, kot da bi živela v milnem mehurčku, ljudje pa bežijo okrog mene v neposrečenem začaranem krogu. Nisem bila osamljena, bila sem pa sama. Imela sem samo očeta. Pa še ta mi je svojo ljubezen izkazoval na popolnoma napačen in gnusen način. Na nikogar se nisem mogla zanesti. Nihče me ni poskusil rešiti. Niti jaz.

Odprla sem oči. Novo jutro. Nova bolečina. Vstala sem navkljub hudi bolečini v hrbtu. Zavrtelo se mi je. Previdno sem stopila do vrat in zasukala glavo v desno in levo stran. V kuhinji sem videla očeta. Sedel je in gledal v mizo. Mastni lasje so mu zakrivali neobrit in že več dni neumit obraz. Delal ni prav ničesar, bil je videti mrtev. Toda njegovo hropenje sem slišala skozi ves hodnik. Odšla sem kuhinjo, da bi si naredila nekaj jesti.

Zagrabil me je za zapestje. Skušala sem se rešiti jeklenega prijema, toda že naslednjo sekundo se je zgodilo nekaj, ob čemer sem obnemela. V moje čelo je postavil hladno cev črne pištole. »Dovolj imam tvojih igric,« je hladnokrvno dejal. Prelil me je nekakšen val adrenalina. Prijela sem za pištolo in jo skušala prestaviti stran od sebe. Toda to ni bilo tako lahko. Moj oče je bil 90-kilogramska zver, ki sem se ji ravnokar postavila po robu. Prerivala sva se vsak s svojim ciljem. Čeprav sem drgetala od strahu, sem se obupana želela rešiti, kar mi je dalo neznansko moč.

Zaslišala sem pok. Začutila sem mokro kri na svoji majici. Toda čutila nisem ničesar. Je tak okus smrti? Toda saj ne boli. Torej je smrt le neboleča in pristna stvar. In nič strašnega. Prav pomirjujoče je pomisliti nanjo. Toda potem vidim, kaj sem storila. Očetove oči obstanejo. Pade. Zakričim tako, kot še nisem nikoli. Iz prsnega koša mu curlja kri. Še je živ, ko leži na tleh. Histerično jočem. »Prekleta morilka. Še tisto, kar me je imelo najraje, sem ubila s svojim nepotešljivim umom.« »Odpusti si,« zavzdihne, me prime za roko in zapre oči. Zadržim dih in obstanem. Preverim utrip. Ni ga več. Vržem se na truplo in kričim in kričim, dokler mi ne zmanjka energije.

Zagledam črn obris pištole. Obrišem si solze in jo poberem s tal. Tako hladna in težka je. Vstavim jo v usta in zatisnem oči. Odpustim vsem, ki so mi želeli slabo, spomnim se svoje prve ljubezni, prve pesmi, ki sem jo znala zapeti, prvega koncerta, ki sem ga obiskala, prve vožnje z vlakom, skratka vsega, kar je bilo lepega v mojem življenju. In potem pritisnem na sprožilec, da se pridružim edinemu človeku, ki me je imel rad. Zagrne me tema in lebdim v večnih sanjah.

NIKA GRADIŠEK, 9. razred
Oš Kozje, mentorica Alja Belak

VDIH

Laže narobe je meriti pot
po prehojenem
kot po bežečem, izmikajočem
obzorju.

Želim si višine!
Ne zato, da bi gledala dol,
ampak zato, da bi skočila,
čutila oblake v stopalih.

Želim si svetlobe!
Nove, bele, pravilne,
da mi raznese srce
in zapolni razcepljene lasne konice
in ostane.

Če imam luč namesto srca,
sem odporna.
Neuničljiva.

Maša Kavc, 8. b

RUMENI KAMIONI

lščeš pot,
kolebaš,
ustaviš se,
bežiš.

Vroči podplati
športnih copatov,
sonce v asfaltu,
drsenje potu po hrbtenici.

Nič se ne boj,
ker bo dež
izpral sledi.

Hladna iluzija
kapelj na vekah.

Zamujaš k življenju!
Ko sediš
na vlažni klopici
in opazuješ
rumene kamione,
ki pod kolesi mečkajo
blatno listje
pod golimi vejami.

Nič se ne boj,
ker bo dež
izpral sledi.

Katarina Lipovšek, 9. a

LEA KALISTER, 9. razred

OŠ Toneta Tomšiča Knežak, mentorica Olga Novak

PARIZ MI JE DOKAZAL, ZAKAJ GA KLIČEJO "MESTO LJUBEZNI"

Ali verjameš v ljubezen na prvi pogled? Do takrat tudi jaz sploh nisem mislila, da kaj takega obstaja, pač pa da je to še ena izmišljotina, ustvarjena v Hollywoodu, kot vsi tisti sanjski poljubi v dežju pa ostale stvari, ki v resničnem življenju ne bodo niti približno tako romantične ali pa ne boš nikoli našla fanta, ki bi ti priredil vse te ljubezenske piknike in 'pocukrane' izlete. Ampak tistega dne ... Uf, vse se je spremenilo. Izraz, da se je moje življenje obrnilo na glavo, je premil. Meni se je zdelo prej kot ogromen poseg usode v moje navadno, (preveč) enolično življenje. Kakor koli, stvari so se močno spremenile.

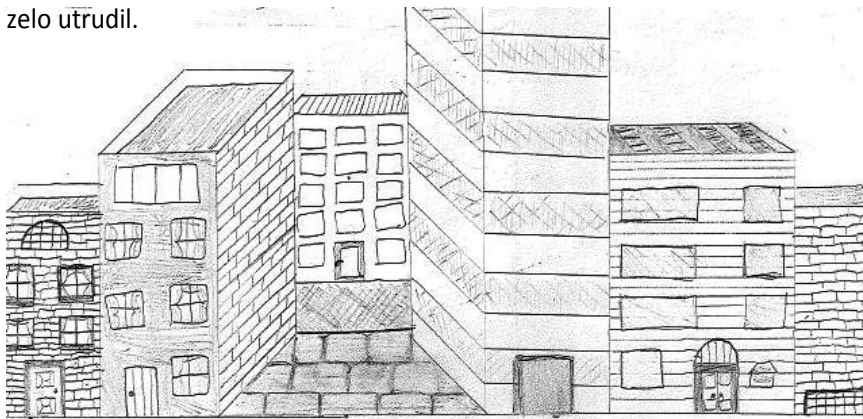
Moje ime je Clarisse. Sem precej običajno dekle, bi rekla. Brez prave sorodne duše, za katero verjamem, da obstaja, verjetno zahvaljujoč vsem prebranim romantičnim romanom. Pred nekaj tedni se mi je uresničila moja največja želja. Še nikoli nisem po nečem tako hrepenela, si nečesa tako močno prizadevala narediti. Kot da sem bila pripravljena preplezati vsak še tako neskončen zid, ki bi se mi postavil na pot. Torej, te moje sanje so bile izlet v Pariz. Ta-da! Upala sem, da me bo obisk tega znamenitega mesta spremenil, mi odkril nova spoznanja, poglede na svet. Ker sta seveda tudi oba starša vedela za tole zadevo, zato sta mi ob uspešnem zaključku osnovne šole podarila izlet v mesto ljubezni. Mojega presenečenja in sreče se preprosto ne da opisati. Verjetno besed za moje nadzemeljsko počutje takrat še niso iznašli. Iz sekunde v sekundo se me je pollaščalo večje navdušenje. Bilo je, kot da se je svet okoli mene za trenutek ustavil in da sem obstajala samo jaz. Bila sem dejansko pijana od veselja. Waw, res waw. To je bila prva velika prelomnica zame. Do druge šele pridemo, a lahko ti namignem, da bo ta obetajoča se stvar zame še globlja, močnejša in preprosto lepa. Tako kot je lepo petje ptic v meglenem jutru ali pa otrokov smeh, ko mu podariš mehkega plišastega medvedka.

Moje navdušenje je bilo iz dneva v dan večje. Z njim pa ni naraščalo samo pričakovanje, ampak so na plan prihajali dvomi. Pariz sem vedno doživljala, kot da bom šele po obisku in ogledu mesta resnično zaživela. Potem pa sem pomislila: "Kaj če ne bo vse tako? Kaj če bom doživela eno samo ogromno razočaranje?" Očitno si zelo rada postavljam vprašanja, ki vsebujejo 'če', in odločila sem se, da me tokrat to ne sme prevladati. Kam pa bom prišla s samim ugibanjem? Včasih potrebujemo samo vero vase ter preprosto rešitev.

Primer: Živo blato je navadno smrtonosno. Če zaideš noter, ti baje ni več pomoči. A vendar še vedno dovolj zaupam v Hollywood, saj v večini filmov, v katerih glavni heroji zaidejo v živo blato (in ne boste verjeli, preživijo!), naj bi se rešili tako, da se ne premikajo. Torej, preprosta rešitev-ekstremne situacije, v kateri bognedaj, da se bom kdaj znašla.

A moje življenje je do poleta v Pariz potekalo normalno, kaj pa drugega. Jutra so še vedno prihajala prezgodaj in ostala sem ista. Navzven. V notranjosti pa se je dogajalo marsikaj, več, kot znam povedati. Dnevi so tekli z dobesedno polžjo hitrostjo. Prej sem mislila, da ura fizike v šoli počasi mineva, ampak tole ... Ampak sem ga dočakala, ta 25. julij, dan poleta v moje sanjsko mesto. Trenutek, ko zagledamo Pariz izza oblakov, sem si zamišljala, odkar pomnim. Sicer ne ravno stisnjena ob okno, ker so sedeži na letalu nepričakovano majhni, ampak to še vedno velja kot magičen trenutek. K sreči smo pristali srečno. Eden mojih strahov je že bil za nami! Vedela sem, da bo mama zelo komplicirala, ker sploh še nismo imeli načrta, kako bomo preživeli teh deset dni, ampak sem jaz smisel videla ravno v tem: da bomo delali, kot se nam bo zahotelo. Zaradi različnih interesov itak ne bomo vsi videli vsega, kar smo si želeli in ne smemo pozabiti, da smo tukaj zaradi mene, mojih želja, mojih sanj.

Zvečer, ko sem odpravljena za spanje legla v posteljo v našem motelu, sem razmišljala o absurdnosti, da je vse to neponovljivo in kako bom nekoč o tem za enkrat 'potovanju mojega življenja' pripovedovala svojim prijateljem. Ob teh mislih sem nepričakovano lahko zaspala, saj me je polet kljub razburjenju zelo utrudil.

Sven Pungartnik Rauter, 9. b

Sven Pungartnik
Rauter 9b

Beeb, beeb, beeeeb! Zvok budilke me je zbudil iz sna. Mama in oče sta se verjetno zbudila malo pred mano, ker je iz naše majhne kuhinje prihajal vonj po sveže skuhani kavi. Danes, na prvi dan našega potovanja, si bomo najprej ogledali nek umetniški atelje v bližini motela. Umetnost sicer cenim, saj zelo spoštujem ljudi, ki imajo ta dar in ga delijo s svetom, a me drugače ne zanima preveč. Zato pa toliko bolj zanima moja mamo. Ker je Pariz vendar mesto z nepojmljivo umetniško zgodovino, sem se tudi jaz strinjala s to idejo. Kakor koli, odšli smo kar peš in na moje presenečenje na ulicah niti ni bilo toliko ljudi, kar je precej logično, glede na to, da nismo bili prav v centru mesta. Svojo prvo postajo smo kmalu našli. Atelje je bil v bistvu precej stara zgradba z značilnostmi starejšega pariškega sloga. Zunanost se mi je nekako zdela všečna, prijetna, domača. Vstopili smo v avlo, ki je bila dihajemajoča. Z visokega, obokanega stropa so visele ogromne luči in stene, oh, še vedno jih vidim prav pred očmi! Besede, ki jih bom uporabila, so dejansko žalitev, saj je njihova lepota in prepletanje zgodovine in umetnosti neponovljiva. Zdi se mi, da sta bila tudi oba starša enako očarana, še posebej mama. Kot začarani smo strmeli v prostor, ki nas je obdajal.

In v tistem sem ga prvič zagledala. Ravno ko sem se obrnila okoli svoje osi, se je pojavil v mojem vidnem polju. Moja ljubezen, moja zgodba, moj razlog za obstoj v tistem trenutku. Besedno lahko opišem le njegovo zunanost. Bil je visoke, športne postave, oblečen v kavbojke in kratko majico, mojih let, bi rekla. Obraz so mu obkrožali vranje črni lasje. In oči, oh te oči, od katerih sploh nisem mogla odvrniti pogleda. Modrina v njih je bila ocean brez dna ter niso gledale le mene, ampak skozme. Kot bi bile magneti in središče tega mojega veselja. Pravzaprav se dogajanja takoj po tem spomnim samo megleno, skoraj tako, kot da nisem bila popolnoma prisebna. Ker verjetno res nisem bila.

Če bi me vprašal, kaj smo delali ali videli potem, ti ne bi znala odgovoriti niti z enim stavkom. Vedela sem le za najino srečanje med ogledom, ko me je tisti lepotec iz avle potegnil v nek, skorajda skrit kotiček. To je potrdilo moje sume, da ni samo on name deloval na tisti način, temveč sem tudi jaz vplivala nanj. Na uho mi je zašepetal svoje ime: Alexander. Pogovarjala sva se v angleščini. Proti koncu najinega 'srečanja' sem vedela, da je to to.

Ljubezen, čeprav še na tako neverjetni prvi pogled. Tvegala sva oba, tega sva se zavedala, saj je on vendar stanoval tukaj, v predmestju Pariza, jaz pa sem sem prišla samo na počitnice. Alexander je bil sin lastnika te galerije, a je vseeno 'padel' name, običajno turistko, teh pa je zagotovo videl tisoče. Veste, kako posebno sem se počutila? Kakor koli, pred starši nisem nikoli imela skrivnosti,

zato sem jim takoj po odhodu iz ateljeja povedala za tega posebnega fanta, Alexandra. Zahvaljujoč njunemu zaupanju vame in v svojo moralo, da bom ravnala, kot je prav, sta po prvem srečanju, ko smo se vsi skupaj dobili v kavarni, strinjala, da je Alexander spodoben fant in da si bom mesto lahko ogledala z njim! Očitno sta vedela, kolikšna je bila moja sreča ob tem! Če ne bi bilo polne kavarne ljudi, bi verjetno začela kričati in skakati od veselja! V glavnem, lahko si predstavljate, naju dva, Clarisse in Alexandra, kako se sprehajava ob Seni in najin prvi poljub, ki ne bi mogel biti bolj romantičen, saj se je zgodil na vrhu Eifflovega stolpa! In mimogrede, to je bil moj prvi poljub nasploh! Kdaj sem si sploh upala pomisliti, da se bo zgodil ravno tu, v mestu ljubezni! Napotek vsem mojim bodočim fantom: Alexandra boste težko prekosili! Ker je bil nekako on moj prvi, a zdaj že bivši fant, je postavil visoke standarde za vse, ki utegnite to še postati. Če ga hočete res premagati, je najbolje, da me odpeljete na Mount Everest! Oba starša sta bila zelo vesela zame, ker sem končno uživala na polno in dokler sem počela nore stvari, a ne norih na takšen način, da bi mi utegnile škoditi, nista imela nič proti temu. Seveda sem se jima mogla nenehno javljati po telefonu, kar mi ni bilo težko.

Tisti teden je uradno postajal najboljši teden mojega življenja, in ker se mora tudi vse dobro enkrat končati, je konec tedna in s tem konec našega izleta, prišel s svetlobno hitrostjo. Alexander in jaz, oba sva se zavedala, da se bo to končalo na takšen način, je oba preprosto preveč mikalo, da bi najino ljubezen kar tako pustila, ampak sva jo poskusila in verjemite mi, te odločitve nisem nikoli niti za sekundo obžalovala.

Ob najinem slovesu sem jokala, a to so bile napol solze sreče, kar mi je on podaril najlepše dni, kar si jih morem predstavljati. Seveda, nisem ga bila pripravljena takoj pozabiti, saj nisem ena izmed takih punc, ki živijo za kratke romance. Končno sta gmail in facebook dokazala svojo uporabnost za pošiljanje sporočil. Dopisovala sva si še celo poletje ter tik pred začetkom šole, ko se je zame začel odpirati nov svet, sva se strinjala, da je bilo to, kar sva imela, skorajda volja samega veselja, ampak morava nadaljevati s svojimi življenji. Preteklost se je zgodila, tega ne moremo spreminjati, četudi si včasih to želimo močneje, kot kar koli drugega. Vse, na kar lahko vplivamo, je prihodnost, in te ne smemo zamuditi, ker smo tako radi na čajanki s teto Preteklostjo. Poskrbeti moramo, vsak v svojih merilih in pričakovanjih, da bo vsak dan neponovljiv, tako kot je bila v najinem primeru neponovljivo usodna ljubezen na prvi pogled.

LENART KOVAČIČ, 8. razred **OŠ Vižmarje Brod, mentorica Anita Dernovšek**

SANJAVOST SIVINE

Strmim v prazno sivino svoje šolske mize. Mogoče se bom v tej samoti lahko potopil v toplejše misli in pozabil, da sem pri slovenščini. Obupan zavzdihnem. Verjetno bi moral poslušati učiteljico, ampak ta hip samo boljčim v popisane liste odprtega berila, ki sem ga odprl po učiteljičinih navodilih. »Mi zna kdo povedati, kdo je bil Orfej?« v mojo glavo silijo učiteljičine besede. Šele takrat dvignem pogled in opazim naslov v berilu »Orfej«. Poznal sem grško mitologijo bolje od vsakogar v razredu, upam si trditi, da celo bolj kot učiteljica, a nisem bil razpoložen, da bi delil svoje misli z drugimi, zato površno prisluhnem, ko dvigne roko nekdo drug. Sošolec začne govoriti o Orfeju in njegovi nesrečni, a ganljivi ljubezni in sredi pripovedi zaslišim prijeten šum, ki spominja na oddaljeno melodijo, sliši se, kot da bi kdo ubiral strune, a ne na kitari ali harfi. Moj um je preveč otopel, da bi se trudil začuditi, zato pustim glasbi, da me premami. Komaj zaznavno me vleče stran, nekam daleč in globoko v preteklost. Le oddaljeni hrup me še opominja na sedanost, ko plavam na valovih občutkov in se prepuščam harmoniji. V daljavi le še glas učiteljice in prijetnejša melodija, melodija lire, ki jo igra žalosten mladenič, ki je – tako se zdi sredi praznega ničesar – na osamljenem gorskem vrhu. Njegov um, poln srčne boli, mi napolni misli kakor mrzel piš in skoraj nezavedno drsim v spomine, na katerih visi samo še senca nekdanjega bitja sposobnega ljubiti. Črni so spomini pozabljenega človeka ...

Bil sem srečen in vesel človek. Zalim nimfam sem kuštral zlate lase, pastirjem pel in jim krajšal čas. Prek zelenih gajev sem svojo pesem lovil s plunko, ki je zvenela kot glas kakšne boginje čez trate. Hodil sem igrat kraljem, še bogovi so me hodili poslušat, ko sem ubiral svoje strune. Bil sem srečen.

Toda to je bilo takrat, danes se ne sliši več pesmi čez planjave, nikomur ne vzbujam več radostnih občutkov zaradi pesmi. Ta je zdaj žalostna in mrk kakor kraj, kamor sem šel iskat najdražjo, svojo kraljico, gozdno vilo. Tartar. Tu ni teme niti ni mračine, skale črne, črne stene, črna reka v drugem svetu, sveta ta je globočina, a ne doseže moje bolečine. Gosta megla, ki po meni s kremplji sega, duši me, tlači, dih mi jemlje. Vendar otrdel sem med svojo srčno muko in krajem, kjer sem znašel se. Naj je mračno, naj je črno, ne doseže globine moje duše somorne.

Tam prihaja, tam kot smrt sam blede Haron. Stoji tam v čolnu svojem mračnem, ki zaradi črnine še bolj temne okoli njega zgleda kot nebeški sij iz tega pekla. Vzame me v čoln svoj mrakobni, srce naglo mi utripa. Čutim jo, že vem, da blizu je, ljubezen moja, moja vila. »Evrídika,« se misel utrne, močna in globoka, da skoraj ne slišim trušč, ki nastane. Kot bi tisoč duš peklenskih spustil z verig mogočnih, se zdajci duše grešne vsujejo po meni, duši me, dih zastaja mi, čutim konec, ki se naglo bliža, pa zapojem milo s svojim glasom božansko sonato. Na mah se vse ustavi, čas preneha teči, vse, kar je živo, pod somornimi vodami joka ob moji se nesreči. Je moj glas to, moja plunka ali kaka druga vila, ki je to storila, kajti vse podzemlje joče z mano, še Erinijam so se solze utrnilo, ko zaslišale so grenko pesem mojo. Sizifos je odložil skalo svojo, Tantalos pozabil je na lakoto in žejo ter Danajeve so žene opustile svoje brezupno delo. Nesreča kakor bolezen na mah vse prevzame, nihče se ne gane več, potrto in prevzeto je zastalo to podzemlje. Gledam jo, v nebeški jo sijaj odeto, črni kodri, bela lica, oči pa s sivo pajčevino obdane. Morda bila je mlada kdaj in lepa, toda Had ji izpil je vse veselje, Persefoni, hčerki mrtvih geta. Vržem se pod noge ji, zapojem še enkrat. Solze ji zalijejo oči, da pajčevina se zapleta, še Had se v svojem črnem ogrinjalu zavzame zame. Evrídiko pokliče, moja lepo vilo. »Lahko jo odpelješ, vendar ne oziraj se, saj boš sicer izbral pogubo vajino.«

Čolnar odpelje naju preko Stiksa, meje mračne mrtvih duš in živih. Stopim s čolna, se zahvalim, beg me sili, da hitim in se sprašujem: »Je še za mano? Naj se obrnem? Saj sem čez reko že in najbrž mi je sreča mila. Samo pogledam, to ni greh. Ne morem več čakati, predolgo je bila v podzemlju v gosteh.«

Ozrem se. In kaj vidim? Ženo svojo, spet, iz mrtvih duš povlečeno. Na mah sreča me prevzame, kar zapel bi srečno pesem. Jo znam še? »Ojoj, saj izginja, soj blede,« zakričim v strahu. Jasno mi oko se vneme, konec me prevzame. »Kaj je to? Solze? Mar jih nisem še izjokal?« Če bilo je srce moje kamen prej, zdaj skala ga je pokopala. Tečem, iščem sebe, Haronu se tožim, a ne vzame me na čoln, ne vrača več na mojo stran se, nesrečnega brega.

In tako po sedmih dneh se obupan odplazim na površje do vetrovnega Hema, kjer pojem pesem svojo z vetrom, s strto dušo. Umaknil sem se med kamenje, zdaj vidim le še sivo, ne več črno ali belo. Moja pesem ni več srečna, ampak žalostna in večna. Čakam smrt – in njo, ki ljubim jo.

Odprem oči, ker me zmoti šolski zvonec. Zavem se, da sem celo uro taval v mislih človeka mogočnega duha, prekritega z neozdravljivo nesrečo. Občutil sem žalost in porodila se je misel. »Kako drugačen je naš svet od Orfejevega!«

pomislim, ko vstanem in pospravim berilo. Ljudje se vsak dan zaljubljujejo in 'odljubljujejo', večna ljubezen pa ni več samoumevna. Zato je na svetu veliko več žalostnih ljudi, a manj strtih src, saj smo se ljudje kljub bolečini ob izgubi naučili ljubiti znova in znova. V duhu teh misli zapustim učilnico in ne opazim, kako je na sivo mizo kanila packa črnega črnila, ki me opomni, da so Orfejevi spomini zdaj tudi moji spomini.

Laura Kolenc, 6. b

LEA LOBENWEIN, 9. razred
OŠ Kidričevo, mentorica Jasna Medved

KRUT SVET

Rase različne,
različni ljudje,
vsi smo drugačni,
a veliko srce.
Sovraštvo, nasilje,
nestrpnost, nemir,
kmalu svet naš postal bo hudir.
Grdo življenje zavlada je,
mir, potrpljenje – kaj to sploh je?

UP

Ko vse se zdi le bolečina,
na srcu rane pregloboke,
ozri okoli sebe se,
nekje nekdo ti dal bo roke.

Ne oziraj se na včeraj,
gradi svoj prihodnji svet,
da bo srečen v svoji zgodbi,
od ljubezni ves prevzet.

Če pa kdaj se ti zalomi,
vedi le, kot roža si,
ki venomer naprej cveti.

Tina Leburic, 8. a

ANAMARIJA MEŽNAR, 9. razred
OŠ Karla Destovnika – Kajuha, Šoštanj, mentorica Sonja Bric

DOMIŠLIJIA SRCA – SONETNI VENEC

1
Da tole pesem grem napisat!?
Sprašujem se, od kod mi to,
saj nisem kot Prešeren, o!
Ne znam jaz v verzih ptic narisat'.

A kaj potem, so rekli mi.
Naredi to, kot ti le znaš,
saj vemo, da to v srcu imaš;
in dvoma, da to zmores, ni.

Tako zdaj piše se sonet
o moji res čarobni sreči,
o tem, kako je srček vnet.

Ker domišljija nima mej,
ne vem, kako bom sploh končala.
Ob tem me strah je kar precej.

2
Ob tem me strah je kar precej,
ko ti si me v oči pogledal.
Moj šesti čut mi je povedal,
da srce moje ni kot prej.

Zdaj vedno, ko te vidim jaz,
mi v prsah skakati začne,
v lica mi rdečica dre
in zažari mi cel obraz.

Želim si, da bi tudi ti
začutil teh milijon metuljev,
ki v glavi plahutajo mi.

Zato me kdaj pa kdaj poglej
in jaz zapela ti bom pesem;
moj um spet poln je idej.

3

Moj um spet poln je idej,
ki skačejo ves dan po mislih.
Med njimi ni veliko kislih,
zdaj dolgčas ni mi več kot prej.

Ko v temni noči jaz ne spim,
kar se zgodi mi kar pogosto,
za mene to ni nič preprosto;
a včasih se kar prebudim.

Takrat mi dela moja glava:
napišem pravljice in pesmi
in vedno misel pride prava.

Teh nočnih ptic ne znam opisat'.
Oh, danes spet je ena teh
in novo sliko pojdem risat.

4

In novo sliko pojdem risat
tja v zimsko, hladno mi naravo.
Na mojo ljubo to dobrovo
spomine lepe grem zapisat.

Ko stopim v sneg, se mi zazdi,
da zunaj vse preveč je belo,
da vse se v meglo je odelo;
nihče se zunaj ne lovi.

Še veter mi zapiha zdaj,
snežinka mala je na nosu.
Res komaj čakam, da bo maj!

Še ptičica lepo zapoje,
zaprla nežno bom oči,
šla bom tja v sanje svoje.

5

Šla bom tja v sanje svoje,
kjer sinje morje valovi
in zlato sonce se smeji,
prostora ni za boje.

Le majhna hišica je tam,
okoli nje pa širen gozd
in preko reke ozek most,
da če želiš, lahko si sam.

Nekoč morda prišel bo kdo,
ki dolgo bo skrivnost iskal;
in tu rešitev našel bo.

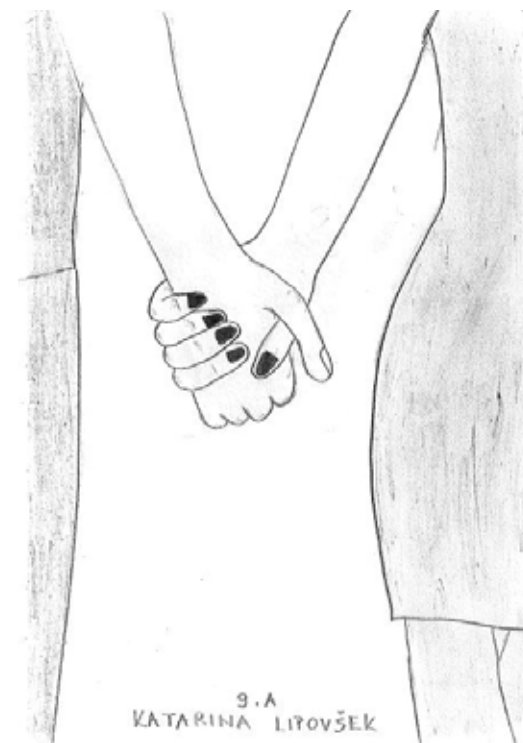
Če njemu se srce ne vda,
bo v sanjah našel zgodbe,
ljubezni polne in želja.

6

Ljubezni polne in želja
so nje oči, ko gleda me,
saj ona vedno tukaj je,
da v stiski mi roko poda.

Vse znanje ona mi je dala,
mi razsvetlila temen dan.
Bila je vedno moj pristan,
zato zdaj pravim: »Mami, hvala!«

Ko žalosten je njen obraz
in skrb ji v očeh odseva,
vem, da sem glavni krivec jaz.

Katarina Lipovšek, 9. a

Ker rada imam jo brez meja,
ponesem jo v pesem, saj
je ves moj vrisk in smeh šel tja.

7

Je ves moj vrisk in smeh šel tja
kjer kupi sladkih so bombončkov
in gore pisanih balončkov;
nad njimi pa je mavrica.

Želim si včasih prav močno
tja v pravljico deželo iti,
iz čokoladne reke piti
in poleteti prav lahko.

A čas brezčutni naprej beži,
zato zdaj nisem več dekletce,
ki bi živelo brez skrbi.

Zato zaplavam v sanje svoje,
kjer majhna spet lahko postanem
in srce moje tam mi poje.

8

In srce moje tam mi poje,
kjer glasba nežno zaigra.
Klavir se z notami igra
in nežnih lučk se vidi soje.

Ko se zasliši čist in jasen
iz strun kitare ljub mi spev,
ki vse v skrivnostnost je odel,
mogočen je, čeprav ni glasen.

Popelje me v tiste sanje,
v dneve, ko je bil še tu;
in jaz potonem srečna vanje.

A sama bom v sobi spet,
ko zadnji ton bo izzvenel.
Jaz dobro že poznam ta svet.

9

Jaz dobro že poznam ta svet.
Vem, kdaj je bolje iti stran,
postaviti se komu v bran,
saj štejem že zadosti let.

Sem spraševala vedno vse,
poslušala in se učila,
a nikdar nisem zasledila,
kako nebo prostrano je.

Kaj je tam daleč, je ravnina?
Vesolje sploh svoj konec ima?
Kaj, če na koncu je praznina?

Od nekdanj mi je to neznanka,
ki bo nekoč razkrita vsem;
a so stvari, ki so uganka.

10

A so stvari, ki so uganka,
ki delajo na svetu strah,
med mirnimi ljudmi preplah,
zaveže se v grlu zanka.

V domišljiji naši spijo
in čakajo, da noč zaspi,
takrat pa pridejo vsi,
da z grozo temno nas zbudijo.

Ko v glavi plešejo duhovi,
se kisle le nasmehnimo,
saj spet so našli nas strahovi.

Tjaša Grabar, 9. b

A kaj, ko zlo prišlo bo spet,
tiktakala bo stara ura,
spet čas v skrivnostnost bo odet.

11

Spet čas v skrivnostnost bo odet,
ko nežno primeš mojo dlan,
navihan, srečen, nasmejan
popelješ me v širni svet.

Iskala skupaj bova pot,
ki polna bo dolin, gora,
prostranih jezer in morja
in našla bova vsak skrit kot.

Na jasi, sredi belih brez,
bo sonce naju poljubilo,
narisalo bo zlato vez.

O, čas, le malo ti postoj,
da sredi travnika zaspiva.
Res rožic vonj navdih je moj.

12

Res rožic vonj navdih je moj,
ko drobno seme njih vzklije
in rahel dežek jih zalije;
prelep so cvet odprle svoj.

Le včasih šibke se mi zdijo,
ko k tlom potiska jih vihar.
A močne, trdne se nikdar
vetrovom hladnim ne pustijo.

Bila bi rada kakor roža,
premagala bi vse hudo,
pustila, da me sreča boža.

Ko se sprašujem jaz, kje sem,
poslušam rožic svojih spev,
cvetovi pojejo mi pesem.

13

Cvetovi pojejo mi pesem,
objela cel svet rada bi,
saj danes sem brez vseh skrbi,
od smeha, sreče jaz se tresem.

Ko stopim v dan ves sončen, jasen,
nasmeh na licih zaigra.
Na nebu zraste mavrica,
pogled na vse je prav prekrasen!

Vse to zaradi tebe je:
ker en objem si mi namenil,
lahko le nate mislim še.

A kaj, ko klic noben ni tvoj!
Prišel čaroben bo večer,
a jaz sem sama tu nocoj.

14

A jaz sem sama tu nocoj,
na licih drobne so solze,
narobe vse ves čas mi gre,
nihče ni več prijatelj moj.

Ko zvonec zazvoni, sedim
osamljena v kotu sobe,
ne zglada, da je kaj narobe,
a kjer je ogenj, tam je dim.

Nekdo pojavi se nad mano
in nič ne vpraša, le molči;
želim zašiti svojo rano.

KLARA PERČIČ 22

Klara Perčič, 8. b

Zdaj končno dnevi krajši so
nič več ni žalosti in solz.
Naj vedno bo tako lepo!

MAGISTRALE

Da tole pesem grem napisat,
ob tem me strah je kar precej.
Moj um spet poln je idej
in novo sliko pojdem risat.

Šla bom tja v sanje svoje,
ljubezni polne in želja.
Je ves moj vrisk in smeh šel tja
in srce moje tam mi poje.

Jaz dobro že poznam ta svet,
a so stvari, ki so uganka.
Spet čas v skrivnostnost je odet.

Res rožic vonj navdih je moj,
cvetovi pojejo mi pesem,
a jaz sem sama tu nocoj.

Larisa Ravnjak, 9. b

TIA PRIMC, 9. razred **OŠ Drska, mentorica Mojca Mežik**

KAM?

(Prepesnitev Prešernove pesmi)

Ko razočara me vsak dan
in je sreče čas neznan,

ko svet mi je oddaljen
in v prepad namenjen;

takrat sama ne vem,
kam naj grem.

Naj po travniku rožnem
poskakujem veselo in tečem

ali v temno sobo se skrijem
in tiho v misli razvijem?

Takrat se spomnim, zakaj živim,
DA DRUGIM ŽIVLJENJE grenim.

SMRT

In prav tako
je bilo:
umrl je nežen,
ljubezni ni bil deležen;
umrl je mlad
kakor pomlad;
umrl je nedolžen,
obraz je imel solzen.

Iskra v očeh
in sladek nasmeh
izginila sta
z obličja sveta.

Njegova dejanja
bila so vredna priznanja.
Še zadnjič utripnilo
je srce in utihnilo.

Dušo izpusti,
po zraku leti,
telo je negibno,
oko nevidno,
roka ledena,
misel vodena,
a obraz svež
kot poletni dež.

Smrt ga je vzela,
vendar ne bi smela.
Je napako naredila,
s tem žalost povzročila.
Sama sopem
v občutku topem,
budna spim,
se toku misli prepustim.

Spomin živi
v srcu buči,
misel nanj
odraz je iz sanj.
Nič več nasmeh,
le solza v očeh.

Ina Les, 9. a

URBAN ŠIFRAR, 8. razred

OŠ Louisa Adamiča Grosuplje, mentorica Betka Jamnik

BARVE LJUBEZNI

Neverjetno ... ena sama misel, en sam pogled nazaj in že mi v oči privrejo solze ljubezni. Prišla je lahno kot pomladanski vetrič, ki zaveje skozi rožnate cvetove v sadovnjaku, toplo in nežno. Prišla je in s seboj prinesla srečo, prinesla polnost. Prišla je in odšla, za sabo pa pustila neizbrisno sled. Kdo je bil kriv, da se je vsa ta nebeška harmonija, v kateri je bilo vse videti že skoraj kičasto, morala končati? Ali so vse velike ljubezni nesrečne? Ali je res usojeno, da vsaki, še tako veliki ljubezni sledi še večja bolečina? Bi bilo boljše, če se vse skupaj sploh ne bi zgodilo?

Kot vedno me je prebudila siva realnost. Navadil sem se že na vedno enake šolske dni in vsak dan mi je bilo kanček bolj vseeno. Bolj vseeno za svet, za vse, kar se je dogajalo okoli mene. Do šole sem se sprehodil kot duh. Vse, kar sem opazil na poti, je bilo novih deset, dvajset obrazov, ki so me gledali z zaničevanjem, s pravim gnusom. Na začetku, ko sem imel še več moči, sem takšne samo prestrelil, ošinil z ledenim pogledom in šel naprej. A sčasoma sem ugotovil, da to ni le nekaj ljudi, pač pa da so vsi enaki, ljudje z ulic, trgovin, šole. Zakaj ravno mi? Kongo je bil v primerjavi s tem raj. Kljub vojni, kljub vsem mrtvim, ki sem jih videl, sem bil tam med enakimi. S takšnimi mislimi sem vstopil v sivo šolsko poslopje v svoji novi domovini, Venezueli.

S predirnim glasom je zazvonil zvonec. Preživel sem še en dan v šoli, enako kot vsi drugi je zdrsel do opoldneva, ko se nas je kup otrok spet preobulobulo in odšlo naprej po svojih poteh. Jaz sem ostal zadnji, počasi sem se vlekel proti izhodu, popolnoma zatopljen ... ko sem se nenadoma trdo zaletel v nekoga. Zdrznil sem se, zamomljal nekaj, kar ni bilo podobno ničemur, in že mislil steči naprej ... pa sem se ujel v trenutek, ki me je prikoval in me omrtvičil ... trenutek, ki je še vedno živ ... trenutek, ko sem se prvič zagledal v njen obraz. Bila je precej zagorela, z dolgimi, skoraj črnimi spuščeni lasmi, temno modrimi očmi in popolno postavo. Na njej je bilo nekaj drugačnega, nekaj, kar jo je delalo neizrekljivo preprosto, skromno, a vseeno samozavestno in živo. Kar stal sem tam in jo gledal in ona je gledala mene, in s tem pogledom se je stkala nekakšna vez, s tem pogledom sva si povedala tako veliko, čeprav sva se prvič videla.

»Živjo,« je vendarle prva spregovorila. »Nisem te še videla, si nov?« V grlu se mi je naredil cmok in komaj sem odgovoril: »Ja, preselili smo se iz Konga.«

Še nikomur tukaj nisem izdal nič o svoji preteklosti, njej, ki sem jo prvič videl, pa sem kar zaupal, ne vem, nekaj me je preprosto vleklo k njej. Bal sem se, kaj bo rekla na to. »Iz Konga? Zanimivo.«

Zasmejala se je in vsak njen smehljaj me je osrečil, bil sem popolnoma blažen. »Tudi jaz nisem od tod, prišli smo iz Gvatemale zaradi očetove službe. Dober mesec nazaj sem prišla in ti si prvi, s katerim sem spregovorila. Ne vem, kaj mi je, doma sem bila družabna, tu pa je vse tako tuje ...«

»Vem, kaj misliš. Jaz sem se do zdaj počutil kot duh, ki se samo vleče od enega konca do drugega.« Res sem med tem pogovorom prvič opazil rumene rože na gredicah ob šoli, raznobarvne fasade hiš, bogate, zelene krošnje dreves ... Zakaj je bilo doslej vse samo sivo? Življenje se je končno vrnilo vame. Misel nanjo, njena podoba sta me zopet naredili živega. Kot bi sonce spet posijalo v moj svet, v moje življenje. Na križišču sva se morala raziti in še dolgo sva pogledovala drug za drugim ter se sramežljivo nasmehnila, ko sta se najina pogleda srečala. Kmalu je izginila za ovinkom, a v meni je ostalo to veselje, ta sreča, od katere bi najraje kar poskakoval. Prvič sem opazil, kako zelena so drevesa, kako barvite hiše, čeprav sem to pot prehodil že vsaj dvajsetkrat. Ljudem, ki sem jih prej prestrelil s pogledom ali se jim izogibal, sem se zdaj nasmehnil in njihovi pogledi se mi niso zdeli več sovražni, ampak prijazni, topli.

Staršev še ni bilo. Ravno sem pričel z nalogo, ko sem zaslišal očetov glas, ki je že na vhodnih vratih začel veselo ponavljati: »Imam jo! Imam jo!«

Ves vesel je prihitel po stopnicah. Od veselja me je kar objel. Ko se je nekoliko umiril, mi je povedal, da je dobil službo v nekem kemijskem inštitutu, podobno, kot jo je imel v Kongu. Saj vem ... večina ljudi stereotipno misli, da so vsi Afričani revni, bos, živijo pa v majhnih glinenih barakah. To je na srečo precej daleč od resnice, veliko nas je živelo prav takšno življenje kot drugi Evropejci ali Američani. Mi smo živeli v centru enega večjih mest, oče je bil kemik, mama glasbenica, igrala je violino v filharmoničnem orkestru. Imeli smo avto, hišo, nič nam ni manjkalo. Potem je prišla vojna in mi smo se pravočasno pripravili in odleteli.

Odločili smo se za Venezuelo, ker se je mama dogovorila za službo v dobrem orkestru iz Caracasa. Kakor koli, zdaj jo je našel tudi oče. Seveda sem bil vesel, čeprav sem bil zasanjano odsoten in se mi je pred očmi še vedno prikazoval tisti preprosti, a popolni nasmeh deklice, ki ji ne vem niti imena ... V svoji zamaknjenosti je nisem uspel vprašati, kako ji je ime.

»Živjo!« je čez nekaj trenutkov po hiši zadonel mamin veseli glas. Tudi ona je bila srečna ob očetovi novici. Soba je kar prekipevala od sreče. »Eric? Bi šli ven na kosilo?« Prepričan sem, da se nam je na obrazih videlo, kako smo srečni, ko smo stopali proti restavraciji. Hrana je bila odlična, ampak jaz sem bil tako poln nekih novih, noro dobrih občutkov, da nisem bil lačen. Njen obraz se je prilepil na moj pogled, njen glas je odzvanjal v meni ... Res noro! Starša sta bila zaposlena drug z drugim in nista opazila moje neučakanosti. Zvečer sva bila namreč dogovorjena. V sebi sem premleval vse možne scenarije najinega zmenka ... Končno! Oče je plačal in šli smo domov. Staršema sem rekel, da grem v kino, in mislim, da sta bila vesela, ko sta slišala, da bosta zvečer sama. Na dogovorjenem mestu sem bil pol ure prej. Tudi ona je prišla prej, že čez pet minut sem jo zagledal, oblečeno v kratko majčko in modre kratke hlače. Sonce se je že počasi nagibalo proti zahodu. »Hej!« se ji nasmehnem že od daleč in ji grem naproti. Vrne mi nasmeh. »Ti pokažem kotiček, ki sem ga odkrila prejšnji teden? Prepričana sem, da ti bo všeč.«

Prime me za roko in skupaj stečeva po ulicah. Tečeva mimo visokih stolpnic v centru, skozi barvite predmestne četrti, mimo bosonogih dečkov, ki so na ulicah brcali žogo, mimo žensk z nagubanimi obrazi in v raznobarnih oblačilih, ki obešajo perilo. Tečeva navkreber, med starodavnimi drevesi, ki so jih nekdaj čistili staroselci, dokler vendarle ne prispeva do cilja. Nikakršne utrujenosti ne čutiva, le veselje nad tem, da sva skupaj. Sva nekoliko nad mestom, na enem od gričkov, ki ga obdajajo. Pod nama pa cel svet. Vidiva pot, po kateri sva tekla, ki se kopa v rdečkasti svetlobi zahajajočega sonca. Sedeva na klopco pod drevesom, ki kot nalašč čaka le na naju. Nagonsko se stisneva drug k drugemu in opazujeva nezemeljski razgled. Cel svet lahko zajameva z očmi. Po času osamljenosti, po času, ko sva bila le senci, zdaj spet postaneva človeka in doživiva to! Komaj si upam dihati, da ne bi zmotil tega trenutka. »Kako ti je pravzaprav ime?« tiho zašepetam. »Manuela sem.« »Manuela?« »Potomka Aztekov sem.« Trenutek počaka. »In ti?« »Eric. In sem spet živ.« Sproščeno se zasmejeva.

»Veš, Manuela,« tiho, a jasno spregovorim, »če na svetu obstaja ljubezen, potem jo čutim zdaj.« Do takrat sva gledala proti mestu, proti soncu, sedaj pa se obrneva drug proti drugemu. Čez nekaj kratkih trenutkov so najine ustnice ločevali le še milimetri, trenutek pozneje jih ni ločevalo nič. Trenutek kar traja, videti je večer, kakor so vsi trenutki videti večni na prvi pogled. A zdaj si le želim, da bi nekateri bili. Želim si, da se nikoli ne bi nič spremenilo, da sonce ne bi zašlo ... in midva, sama na svetu, združena v neskončnem poljubu.

Zbudila naju je jutranja rosa, objeta sva napol ležala, napol sedela na klopci, kjer so se včeraj dogajali najlepši trenutki najinega življenja. Vse bi dal, da bi lahko kot film, življenje prevrtel nazaj in podoživel vse to. Zdaj, ko sva v novem jutru počasi znova zaganjala motorje, sem imel priložnost, da sem jo preprosto opazoval. Oči je imela še zaprte. Nekoliko mokri lasje, ki so ji v pramenih pokrivali čelo, so jo delali še bolj ljubko, kot je bila sicer. Življenje je bilo nenadoma brez vseh težav in problemov, ki so bili sicer povsod. Ura je bila kakšnih sedem zjutraj, na srečo sobota, saj je to pomenilo, da starša še spita in da mi bo morda uspelo priti domov, še preden bosta ugotovila, da nisem spal doma. Imela sva dovolj časa, da se počasi spraviva skozi zaspano mesto do svojih domov.

Z roko v roki sva zakorakala v novo jutro, v novo, boljše življenje. Spet sva hodila po enakih poteh, a tokrat v povsem drugačnem času, celo mesto se je prebujalo počasi. Prašne predmestne ceste so bile prazne in šele v centru sva srečala prve jutranje tekače. Med hojo mi je Manuela pripovedovala o svoji družini in preteklosti. Njena babica je bila še prava, zavedna potomka Aztekov in je poznala stare skrivnosti, pripovedovala ji je zgodbe o duhovih živali, rastlin, medtem ko sta bila oba njena starša bolj sodobna in se jima je zdelo, da ju tam, v Gvatemali ta preteklost, ta skrivnostnost preveč ovira pri njunih načrtih. Zato sta se odločila, da se preselijo v večje mesto, in sicer v Caracas. Užival sem v njenem pripovedovanju in najine poti je bilo prekmalu konec. Razšla sva se s poljubom in obljubo, da se kmalu vidiva.

Ko sem prišel domov, so starši še spali. Tudi jaz sem se spravil v posteljo in po noči, preživel na trdi klopci, z veseljem odspal še nekaj uric. Precej pozno me je zbudil očetov glas: » Eric, vstani, saj veš, da moramo v bolnišnico!« Nekaj časa sem potreboval, da sem zbistril misli in se spomnil, da moramo danes po krvne izvide. Kot vsi priseljenci iz afriških držav smo morali dati kri, da bi videli, če nimamo kakšne hude nalezljive bolezni.

Bolnišnica je bila moderna, z velikimi okni in zelenjem okoli stavbe. Zdravnik nas je že čakal in v ambulanto najprej poklical starše. Ujel sem njegov pogled, ki me je – ne vem zakaj – navdal s tesnobnim občutkom. Minute so se vlekli in z vsako minuto sem postajal bolj nemiren. Vedel sem, da nekaj ni v redu. Nekako sem to čutil. Je z mamó kaj narobe? Morda z očetom? Iz viharja mojih misli me je predramil zdravnikov glas, ki me je poklical v ambulanto. Bal sem se vstopiti ... kot bi vedel. Končno sem stal v beli ordinaciji in pogled na objokana starša me je popolnoma ohromil. Pričakoval sem najhujše, ampak ne tega ... res ne tega, kar je sledilo ... Novica je zdaj, ko je bila izgovorjena, ustavila vse drugo. Nastala je popolna tišina, edini zvok je bilo bitje mojega srca. »Bom umrl?« Tišina je ostala enaka, zaradi nje je bil odgovor še toliko bolj jasen. Brezizrazno sem strmел predse, kot da še ne bi zares dojel, kaj sem mi je zgodilo.

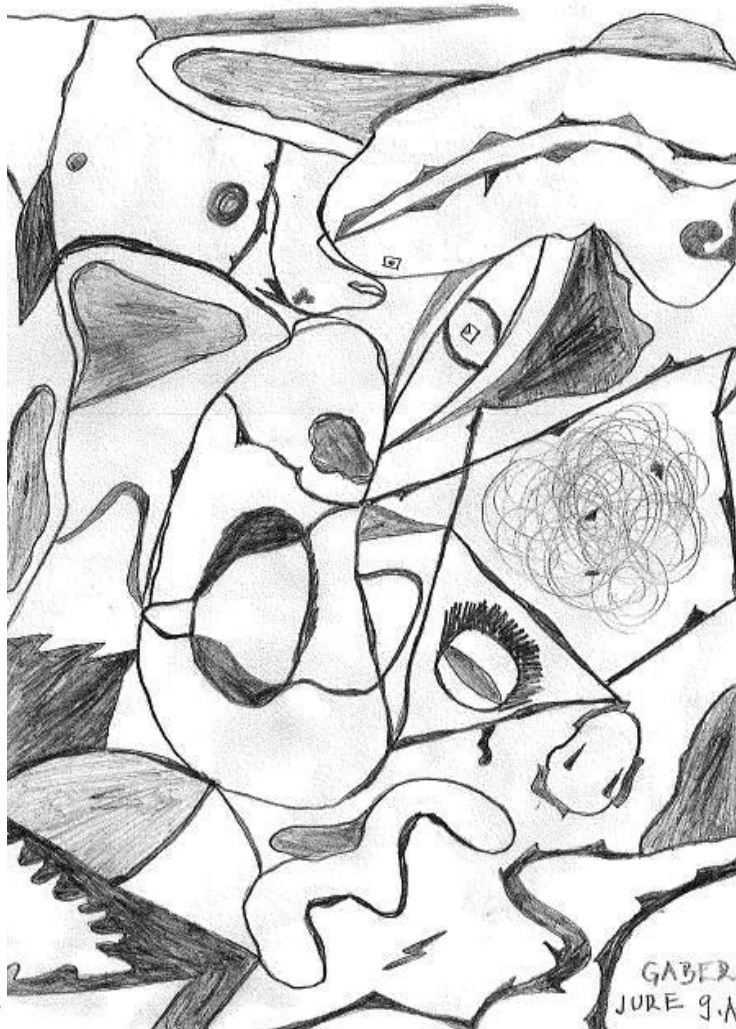
Edina misel, ki sem jo lahko v naslednjih dneh ohranil, je bila misel nanjo, na Manuelo. In ta misel je najbolj bolela ... ustvarila sva popek ljubezni, ki bi se lahko razcvetel v popoln cvet ... pa je moral že prej uveneti, se zlomiti. S seboj bom odnesel to ljubezen, ki je nisem mogel izživeti ... ta bolečina je bila na trenutke neznosna.

Želel sem jo še enkrat videti, se utopiti v globino njenih oči in nikoli izplavati ... Poklical sem jo in ji povedal, da sem v bolnišnici in bi jo rad videl. »Kaj je narobe? Je kaj hujšega? Tako me je skrbelo, ker te v šoli nisem videla,« je kar vrelo iz nje. »Vse ti povem, ko prideš,« sem ji mukoma odgovoril in prekinil, saj nisem zmogel več niti besede.

Ravno sem se malo umiril, ko je telefon spet zazvonil. Manuela. Oglasil sem se, a na drugi strani me je pričakal povsem drug glas ... nemočen, kot bi zbiral še zadnje moči. »Eric!« je dihnila. Preteklo je nekaj trenutkov, ki so se vlekli kot dnevi. V ozadju se je slišalo zavijanje rešilca. »Čakala te bom,« je z naporom izgovorila. »Manuela!« sem kriknil. Zveza je bila prekinjena. Kaj se je zgodilo!? Pozabil sem na bolezen. Nagonsko sem skočil k oknu. Le eno križišče stran je stal rešilec z utripajočimi lučmi, poleg njega pa nekdo na tleh. Stemnilo se mi je pred očmi. Te lase, to postavo bi prepoznal iz letala. Saj ne more biti res! Manuela! Oče, ki je sedel na hodniku, me ni mogel zaustaviti. Stekel sem po vseh stopnicah do vhoda, to je bil moj najhitrejši tek v življenju. Nisem se ustavljal, nisem gledal na cesto, dokler nisem prišel do prizorišča. Povsem negibna, drobcena, nemočna je ležala na betonu. Njene oči so me gledala, a me niso več videle. V njej ni bilo več življenja ... Bolečina! Ali je lahko ena

bolečina hujša od druge? Ne vem, kako sem prišel nazaj ... vseeno mi je ...
moje srce utripa, ampak jaz ne živim več ...

... ležim v postelji in čakam na konec ali morda nov začetek. Kdo ve? Naj se
sliši še tako čudno, smrt zdaj pričakujem skorajda z nekakšnim veseljem.
Komaj čakam, da spet zagledam njene sinje oči, se spet dotaknem
njenih nežnih dlani ... Čutim, kako življenje odteka iz mene, a se obenem
zavedam, da sem z vsakim dnem, z vsakim trenutkom bliže njej.

Jure Gaber, 9. a

TAMARA ŠPAN, 8. razred
OŠ Boštanj, mentorica Silva Žvegljč

SVIT SE PRIBLIŽUJE

Če umreš pozimi, te vsaj mraz pozdravlja,
žaluje, sklanja glavo, se poslavlja.
In tako takrat, ko pride tisti čas,
nisi popolnoma sam.

Smrt pride z veliko kočijo, največkrat pozimi,
vse napol mrtve duše na vozu molčijo,
vdane v usodo, nič več se ne bojijo.
Ali se življenja oprimi ali pa pojdi lepo z njimi.

V življenju je bila najbolj pogumna stvar živeti,
ko si globoko v sebi želel umreti.
Zato se ne tresi pred pusto večnostjo, ki te čaka,
tvoja duša ostaja, kroži po svetu.

Misel ljudi še vedno z upanjem navdaja,
tudi tiste, ki te pogrešajo, te želijo.
V prazno, za molk polglasno kričijo,
a v resnici je vse tiho, tudi njih ni več.

Novo življenje, novi začetki,
svit se približuje,
nekaj starega na novo končuje.
Začetek novega konca, nova ljubezen, nove napake.

ŽE SMO BLIZU JUTRANJI ZARJI

Naj bodo blagoslovljene duše naše,
na svoje žalosti žrtvovane,
v kruti svet, v življenje poslane.
Naj preživijo vojno, ki se ji reče trpljenje.

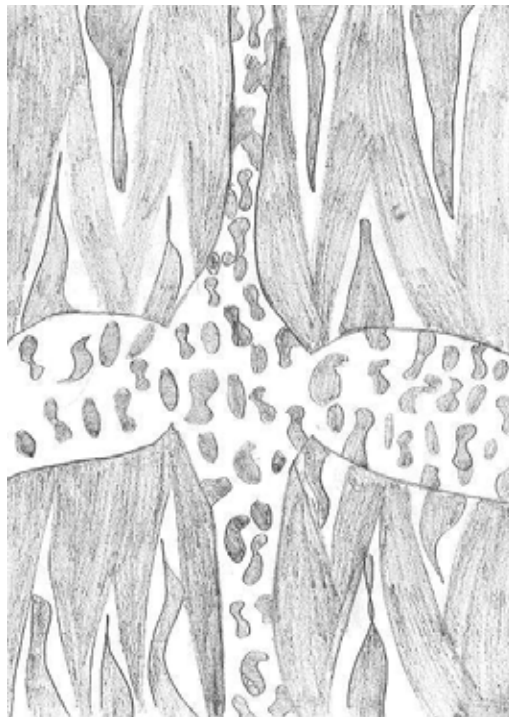
Živi naj naše volje, sreče sajenje,
da izgubi bitko za oblast teženje,

naša vojska naj stopi preko vsakega greha,
ter ta pesem naj se nikoli ne poneha.

Vsi ti moški imajo duše otroške,
mile, cmerave, nežno narejene,
v vojni bodo zdaj čisto spremenjene.
Od domačih, od ljubezni na silo ločene.

Že smo blizu jutranji zarji,
iz vozov vekajo njihove zaspane oči.
Ko bi ne bilo še konec noči,
a pazite, pekel se prebuja.

Neizprosni, z orožjem v rokah,
domača pisma prebirajo, oči se jim solzijo.
Samo želijo, da bi se nam zdeli neuničljivi,
v resnici so življenjski vplivi varljivi.

Žak Javornik, 9. a

KATARINA VAUPOTIČ, 9. razred

Ljudska univerza Ormož, enota MC Ormož, mentorica Marijana Korotaj

SMISEL TIŠINE

Nekaj te prosim, ustavi besede,
dovolj govorjenja, zapletov in zmede.
Raje obsedi v popolni tišini,
slabe misli iz glave izrini.

Ozri se okoli po drugih ljudeh,
skrivaj opazuj jih na novih poteh.
Napake, padce, nemirne izgrede,
prezri to, imej le spodbudne poglede.

Vsi smo ljudje, enaki v tišini,
a smo si različni v srčni globini.
Ko govorimo, so vse le skrbi,
nihče dovolj dober za drugega ni.

Niso važni barva, vera in rod,
a vseeno vsi iščejo javni povod,
da bi brez sramu kazali napake
drugih ljudi, ki vsem so enake.

Govori, ko moraš in ko je prav,
ozri se zdaj nase, brez primerjav,
pomagaj z besedo doseči resnico,
a raje utihni, če delaš krivico.

Ko v tebi prebuja nemirno se vrenje,
če res je potrebno, povej svoje mnenje.
A vsaj do takrat v vsej veličini.
Mar res ne vidiš smisla v tišini?

HANA ŽLIČAR, 8. razred
OŠ Gorica, Velenje, mentorica Vesna Penec

GAMAL

Na nebu visijo temni oblaki. Njihova temačnost zakriva pogled na zvezdnato noč. Iz njih počasi proti tlom jadrajo beli kosmi snega, stkani v nežne oblike, tako rahle in krhke, da jih najmanjši dotik ugonobi. Ko prispejo do tal, se, skupaj z drugimi, povežejo v snežno belo odejo, katere blišča ne zakrije niti gosta tema. Ista odeja se razprostira povsod; po bregovih, po širnih travnikih, po vejah golih listavcev in nekoliko že zamrznjenih iglavcev. S svojim lesketanjem, mehko in lepoto mamljivo vabi slehernega, ki jo uzre, tako človeške kot živalske oči. Vsakdo bi se je želel dotakniti, jo občutiti, se vanjo poglobiti kakor v najlepše sanje, iz katerih se ni mogoče zbuditi. A še najmanjši dotik občuti v stiku z odejo mraz, tako strahovit, ki se zagriže v kožo in se razširi po celem telesu. Takrat se koža naježi, kri v žilah postaja vedno bolj mrzla in teče vedno počasneje, srce se umirja, zato se vse telo upočasni. Takrat zapeljiva snežna odeja pokaže svoj pravi obraz, ki je tako hladen, da človekovo sapo spremeni v led, četudi je ta daleč stran od nje.

Noč je mirna. V gozdu je vse tiho. Ne sliši se čivkanja ptic, topota srnjih kopit, šumenja dreves ali sunkov vetra. V nobeni od hiš ne sveti luč, tihi mrk se je spustil nad mesto. Vsakdo je že zagrnen v svoj sanjski svet. Le v eni od hiš ob enem od oken sedi senca. Če bi pobliže pogledali, bi ga opazili. Na prvi pogled skozi zatemnjeno okno se ne bi zdel dosti drugačen od drugih devetletnih vrstnikov. A če bi odgrnili zavese ob belem dnevu, bi se čudili temni koži, suhi, skoraj koščeni postavi in kot oglje črnim skodranim lasem. Sedi na postelji ob oknu, naslonjen je na okensko polico in strmi nekam v belo noč. Po glavi se mu podi veliko, ne ravno lepih spominov in misli. Snežna odeja, v katero se zbira vedno več in več sneženih kosmov, je privabila njegov pogled, a tudi veliko strahov. Ni namreč dolgo tega, ko ni kaj dosti manjkalo, da bi sam gazil po njej, v zanikrnih oblačilih, brez hrane, na pragu tega, da se vda v usodo.

Gamal, to ime je zanj izbral oče, je bil namreč v podobni situaciji, le dobra dva meseca nazaj, ko še ni nastopila zima. Družina, pri kateri je živel, je bil mlad par, prijazen in milosten, z dovolj velikim srcem, da je pod svojo streho sprejel devetletnega osirotelega begunca, ki je sam prebrodil celotno pot iz Irana do Slovenije, da bi se izognil strašni usodi, ki je nanj prežala v domačem kraju. Bežal je pred vojno, prepešal skoraj neizmerljive kilometre in se

spopadal z lakoto. Sedaj sedi v topli postelji, s streho nad glavo in z ljubečo družino. Še vedno strmi na zasnežene ulice in se spominja dni, ko je bolj mrtev kot živ gazil po njih. Ozre se na uro na nočni omarici. Le še nekaj minut do tretje ure zjutraj. Nasloni se nazaj, njegovi črni lasje se pogreznejo v belo blazino. Njegove veke postajajo vedno težje in nazadnje zapre oči. A ne zares. V temi jasno vidi na stotine ljudi, ki z otroki bežijo v isto smer in jasno sliši njihove krike. Med njimi teče črnolasa ženska, ki za desno roko drži majhnega fantka, ki jo ves objokan komaj dohaja. Nekje zadaj se slišijo glasni topovi in puške, v nebo se dviga gost dim. Velika horda ljudi se vse bolj oddaljuje, ženska z otrokom močno zaostaja. Izčrpan otrok lovi sapo, mati ga vzame v naročje in teče naprej. Še vedno tečeta in tečeta. Nenadoma mati fanta izpusti iz rok in se zgrudi. Otroek jo s solzami v očeh poskuša dvigniti na noge, a ta se ne trudi vstati. Z zadnjimi močmi si izza vratu iztrga ogrlico z glinenim obeskom, jo obesi sinu okoli vratu in ga poljubi na čelo. Ko to stori, ji glava omahne na tla in obleži v blatu. Njen sin obupano joče in poskuša priklicati mater v življenje. Ta ga ne pogleda več niti se ne zgane. Fant jo še zadnjič v solzah objame in steče naprej, da bi dohitel ostale. Nenadoma ta prizor kot redka megla izgine. Nenadoma se prikaže skupina najmanj petdesetih ljudi, ki hodi skozi mestno ulico. V skupini so odrasli moški, stari ljudje, otroci, mladostniki, noseče ženske. Z vseh strani vanje bodejo začudeni, zgroženi pogledi mimoidočih. Nikomur ni prijetno, ko vanj strmijo, kot da bi storil kaj narobe. Ljudje v skupini se držijo močno skupaj in se poskušajo za vsako ceno izogniti obtožujočim pogledom.

Prizor zopet izgine. Nenadoma se prikaže notranjost stavbe. Velika soba je natrpana s posteljami, pri vsaki sedi izmučen begunec. Po sobi hodi okoli deset v belo oblečenih zdravnikov, ki vsake toliko časa preverijo vsakega od njih in jih vprašajo, kako se počutijo in če kaj potrebujejo. Nenadoma se vrata sobe odprejo. V prostor vstopita fant in dekle, oba stara okoli dvajset let, verjetno sta par. Dekle ima dolge svetle lase, zelene oči, iz katerih je razviden čudovit sijaj, ki razkriva njeno dobro srce. Enak sijaj žari iz rjavih oči njenega spremljevalca, z rjavimi lasmi in dobrotnim nasmehom na obrazu. Previdno se razgledujeta naokoli. Dekletu pogled nenadoma zastane na majhnem fantku, ki leži v najbolj oddaljeni postelji v kotu. Ta zre skozi okno, a na hrbtu začuti njene oči in se obrne. Dekle stopi k njemu in se mu prijazno nasmehne. Mali ji nasmeh vrne in ji pomigne z roko, češ da naj pride k njemu. Usede se k njemu in ga poboža po čelu, na kar ugotovi, da ima visoko vročino. Nemo pomigne svojemu fantu, naj se ji pridruži. Mladenič fantu seže v roko in tudi

sam začuti vročino. K njim pristopi eden od starejših uslužbencev. Z mladim parom začne razpravljati o nečem, česar mali fant ne razume, in začne sam pri sebi razmišljati, o čem govorijo.

Čez trenutek ali dva tudi ta prizor izgine in Gamal se panično odkrije. Ves oblit s potom pogleda na uro. Skoraj je že štiri. Samo sanje so bile. Povzpne se na kolena in se zopet zazre skozi okno, nekam daleč v zasneženo noč. Živi v novem, tujem svetu, kjer ima sicer ljubeča krušna starša, vendar si ne more kaj, da ne bi občasno mislil na svoje staro življenje in prave starše. Očeta so mu ubili, ko se je žrtvoval za družino, mama pa je zaradi hude bolezni umrla na poti, ko ga je nesla. Skupaj z drugimi je preživel pot do Srednje Evrope. Ko so po mnogih prehojenih kilometrih prispeli v begunski center v Ljubljani, sta ga posvojila Nina in Martin Rozman, mlad poročeni par. Čeprav je pri njiju šele dobra dva meseca, z njim ravna kot z lastnim sinom. Za Gamala je posvojitev nekam nenavadna, čeprav zaradi nje ni več na ulici. Čeprav mu Nina in Martin dajeta vso ljubezen in podporo, ki bi si jo lahko želel, ne more nehati misliti na svoje starše, ki so žrtvovali svoja življenja, da bi on lahko živel v sreči in miru. Vedno bolj jih je pogrešal. V sanjah so se mu prikazovali prizori nekdanjega življenja, beg, slišal je strele in mamine krike. Mnogo je bilo stvari, ki so mu noč za nočjo kratile spanec. Mladi par ga je sicer takoj sprejel v svojo hišo kot popolnoma običajnega osirotelega fantka, vendar se je v svojem okolju vseeno počutil, kot da ne spada vanj, kot da je nekaj popolnoma tujega. V šoli, v katero je hodil, je imel sicer prijatelje, vendar je bil še vedno deležen ostrih predsodkov, ne samo od sošolcev, temveč tudi od nekaterih učiteljev. Njegova slovenščina je bila precej okorna, njegov nekdanji šolski sistem pa je bil popolnoma drugačen od tega novega. Celo, ko je z Nino in Martinom vstopil v trgovino, bolnišnico, katero koli zaprto stavbo ali zgolj hodil po mestu, je na hrbtu čutil veliko začudenih pogledov ljudi, ki niso bili preveč navdušeni nad njegovo drugačnostjo. To ga je žalostilo, zato je ponoči pogosto jokal v spanju, tako glasno je jokal, da ga je Martin bolj zase kot zanj nesel v svojo posteljo, kjer sta ga z Nino uspela pomiriti. Nazaj v Iran ga niti ni več vleklo. Kako bi ga, po vsem, kar je tam videl in še zmeraj traja. A staršev ni mogel pozabiti. In nikoli jih ne bo. Vedno ju bo nosil v srcu, v najlepšem spominu. Glavo pa je držal pokonci. Nekoč se bo vse spremenilo. Zaživel bo v novem svetu in grozote iz preteklosti kmalu pustil za sabo. Ne bo enostavno, vendar ima ob sebi najprijaznejše nadomestne starše, ki mu stojijo ob strani, v srcu pa najbolj junaškega pravega očeta in mater, ki ga nikdar ne bosta zares zapustila.

NIVES ŽLOF ANDROJNA, 9. razred

OŠ Vižmarje Brod, mentorica Anita Dernovšek

BIL JE EDEN TISTIH DNI

Bil je eden tistih dni, ko se megla zažre globoko med najpustejše kotičke našega planeta in se zdi, da je ves čar in dih življenja zapustil ta svet. Ptice so potihnile, duše so se poskrile in le še lahen vetrič je vrtinčil hlad skozi drevesne krošnje ter samoti dopuščal, da je v svoji tegobi dušila blede popoldne in ga potapljala v temo. Nikogar ni bilo v bližini, nikogar ni več očaral svet in nikogar ni več zanimalo življenje, le majhno bitje je slonelo na oknu sive stavbe. Bil je to deček, droben in krhek, bledikavega obličja in shiranega telesa, ki so mu vranje črni lasje razmršeni in neukročni padali na čelo in par prodornih, svetlomodrih oči je zrl proti speči železniški postaji. Ta se je kopala v tišini in prevevala jo je praznina, staro, razpadajoče pročelje je samevalo v boleči žalosti in ledeno stebrovje ob njej je dečku šepetalo, kako sam in nerazumljen je na tem svetu.

Izdihnil je in glavo naslonil med otrdele dlani. Prsti so se oprijeli tankih temnih pramenov in fantičev pogled je pozornost z morbidnega prizora preusmeril k okenski polici. Misli so priplavale predenj. Mračne so bile in mrke kot odraz njegovega obličja, a hkrati nasladne in obetajoče nekaj posebnega. Nekaj drugačnega. Nekaj, kar ne bo del tega plehkega sveta. Nekaj ... Vedel je, da je čuden. Svet mu je to že večkrat povedal. Svet ... Ni zagotovo vedel, kaj je svet. Vedel pa je, da ga ne razume, in vedel je, da je sam svetu tuj bolj, kot je svet tuj njemu. Vedel je še nekaj, vendar si tega do sedaj še ni upal razkriti. Zdaj pa je prišel čas in nič ga ne bo več ustavilo. Razklenil je roke in se ozrl po mizi, ki je podpirala njegove koščene komolce. Le kos smrekovega lesa, ki je prazen in pust, kot vse tam zunaj, a nekaj posebnega je bilo na njem, nekaj, kar ga je ločilo od ledenega sveta, ki so ga majhni nevedni ljudje oklicali za resničnost. Črna knjižica je počivala na robu pisalne mize in se stikala z okensko polico. Črna knjižica je bila edina stvar na svetu, ki je fanta razumela. Bila je nekaj, ki je fantu nekaj predstavljala. Črna knjižica je fantu pomenila tisto, kar je malim nevednim ljudem pomenil smisel življenja. Ampak mali nevedni ljudje smisla življenja niso poznali, deček pa je poznal črno knjižico.

Segel je po njej, in ko so se prsti oprijeli temnega usnja, ga je spreletelo vznemirjenje. Tisti občutek ga je narekoval in mu prinašal pričakovanja, globoka in pristna. Ta občutek ga je spremljal, odkar je pomnil. Bil je razlog

za njegove sume, dvome in najgloblje želje. Tudi zato, da je veljal za čudnega. Ponesel jo je predse, jo vdihnil s pogledom. Pustil je mislim, da prebudijo speče polje njegovega hrepenenja. Skritega, vsaj dotlej. Samo dotlej. Nato je knjižico odprl na prazni strani in s tresočimi prsti zapisal:

SVET JE MRTEV.

Svet je mrtev in nič ga ne bo prebudilo.

Svet nikdar ni bil živ.

Svet je samo prevara, zahrbtna, a lahka.

Svet je resničen samo, kot so resnične sanje tistemu, ki se vživi vanje, in kot je resnična laž tistemu, ki ji verjame.

Vendar mali nevedni ljudje tega nikakor ne sprevidijo! Mali nevedni ljudje svetu sledijo, kot sledijo mušice luči, misleč, da so na poti k Luni! Mali nevedni ljudje se v svet vživijo dovolj, da zanj lažejo in goljufajo! Dovolj, da se zanj pobijajo! In potem, ko se od časa do časa vendarle zavejo ničnega pomena svojega omejenega bitja, potem si izmislijo Bogove, da se lahko pobijajo v njihovem imenu! Le kdo bi si želel verjeti v Boga, ki upraviči ubijanje? Le kakšen Bog bi si želel vernike, ki menijo, da je pobijanje upravičljivo? Le kakšen Bog bi si želel za vernike male nevedne ljudi? Ljudi, ki lažejo in goljufajo in obsojajo vse, ki si ne želijo biti tako prekleto majhni in nevedni? Ljudi, ki vedo, da v življenju oziroma v tem, čemur oni pravijo življenje, obstaja več kot ta mali in nevedni svet? Le kdo?!

Mali nevedni ljudje so sužnji velikih nevednih ljudi. Živijo, kot to želijo veliki nevedni ljudje. Delajo tisto, kar od njih želijo veliki nevedni ljudje. Hvaležni so za službe, ki jim jih nudijo veliki nevedni ljudje, a da do njih pridejo, morajo hoditi v šole, ki jih postavljajo veliki nevedni ljudje. Prepričani so, da s šolo odpravljajo svojo nevednost in zato se slepo učijo po načrtih velikih nevednih ljudi in si v glavo vcepljajo, da so svobodni, pa čeprav je svoboda na tem svetu iluzija, kot je iluzija svet sam.

Zasvojeni so z denarjem ti mali nevedni ljudje, kot so z njim zasvojeni veliki nevedni ljudje. Vendar veliki nevedni ljudje denar imajo, mali pa ne! Če se jih veliki nevedni ljudje že usmilijo in jim denar dajo, potem postanejo še bolj zasvojeni in naenkrat so prepričani, da lahko postanejo veliki in srečni samo, če veličino in srečo kupijo! Ker jim to ne uspe, postanejo odmaknjeni in nesrečni in žrtve velikih nevednih ljudi, pa tudi malih, ker jim ti obrnejo hrbte in pustijo na milost in nemilost svetu, ki je mimogrede iluzija.

Ampak tako je pač to na tem svetu!

***

Mali deček še vedno sloni na svoji pisalni mizi in v rokah stiska črno knjižico. Njegove misli so razburjene. Srce mu bije hitreje. V očeh nevednih ljudi je še vedno čuden in še vedno je nerazumljen in sam na tem svetu.

Stara železniška postaja se še kar kopa v osami in tudi stebrovje ob njej ostaja hladno in negostoljubno. Vendar se je megla raztepla in skozi spustila tanek snop svetlobe. Ta je obsijal drevesce ob postaji in iz krošnje prignal družinico vrabcev, ki sedaj na razpadajoči strehi železniške postaje čivka samosvojo odo življenju.

Medtem na postajo prihumi vlak. Ustavi se sunkoma, z ušesa parajočim vriskom. Odpre svoja vrata in iz skrivnostne notranjosti izstopi nekaj ljudi. Majhnih in velikih. Takih, ki so našli svoje mesto pod soncem, in takih, ki ga še iščejo.

Deček jih opazuje in misli mu begajo ob novem izdihu trenutka življenja.

Zdi se, da se ljudje ne zavedajo, da je svet umrl.

Zdi se, da se svet ne zaveda, da je mrtev.

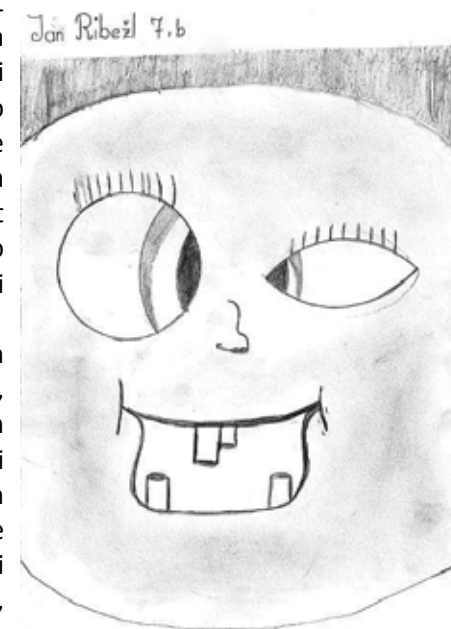
Zato čas teče dalje in deček še kar sloni na oknu in se sprašuje o pomenu življenja in o smislu iluzije, ki ji pravimo ta svet.

***

Morda se bo nekega dne svet zavedel, da ni resničen. Morda bodo nekega dne Mali nevedni ljudje postali Ljudje, ki se zavedajo in bodo Veliki nevedni ljudje ugotovili, da moč in oblast nista smisel življenja. Morda se bo svet kljub vsemu nekoč prebudil in bo tudi malemu dečku uspelo najti svoje mesto pod soncem.

Dotlej pa bo življenje teklo dalje in s seboj prinašalo radosti in tegobe, zmage in poraze, izpolnjene in poteptane želje. Dotlej bodo Mali in Veliki ljudje sprejeli odločitev in dotlej bo vsak posebej našel svoje mesto na tem čudovitem, a hkrati tako grozovitem svetu in se odločil, ali si želi prepevati odo življenju.

Dotlej.

Jan Ribežl, 7. b

SEZNAM SODELUJOČIH AVTORJEV IN NJIHOVIH MENTORJEV

Mojca Arzenšek

OŠ Ob Dravinji
mentorica Emilija Višič

Lea Balant

OŠ Karla Destovnika - Kajuha Šoštanj
mentorica Sonja Bric

Karolina Blagojevič

OŠ Grm, Novo mesto
mentor Tomaž Koncilja

Alen Bogataj

OŠ Rovte
mentorica Ljudmila Treven

Larisa Bogataj

OŠ Rovte,
mentorica Ljudmila Treven

Urška Brelih

OŠ Vuzenica
mentorica Petra Prohart Tomažič

Mina Brezič

III. OŠ Celje
mentorica Zarja Lednik

Neža Cerinšek

OŠ Šentjernej
mentorica Ida Zagorc

Eva Černelič

OŠ Artiče
mentorica Mateja Jankovič Čurič

Nicky Dervarič

OŠ Bogojina
mentorica Marjetka Erdelji

Ema Falnoga

OŠ Zreče
mentorica Barbara Potnik

Lara Gobec

OŠ Frana Kranjca Celje
mentorica Kristina Radoš Janežič

Nika Gradišek

OŠ Kozje
mentorica Alja Belak

Nuša Grenc

OŠ Pirniče
mentorica Tadeja Klun Lenarčič

Lea Grom

OŠ 8 talcev Logatec
mentorica Sergeja Šorli

Sara Rosalia Gutschi

OŠ Olge Meglič Ptuj
mentorica Renata Debeljak

Iman Hussein

OŠ Drska
mentorica Mojca Mežik

Lea Kalister

OŠ Toneta Tomšiča Knežak
mentorica Olga Novak

Zala Kapitler

OŠ Petrovče
mentorica Suzana Filipčič

Ines Karažija

OŠ Brežice
mentorica Darinka Ferenčak Agrež

Jan Kocet

OŠ Bogojina
mentorica Marjetka Erdelji

Sara Korenjak

OŠ Frana Roša Celje
mentorica Blanka Skočir

Ajda Kostevc

OŠ Primoža Trubarja Laško, POŠ Debro
mentorica Dragica Brinovec

Iva Kovačič

OŠ Brežice
mentorica Darinka Ferenčak Agrež

Lenart Kovačič

OŠ Vižmarje Brod
mentorica Anita Dernovšek

Pija Lucija Kralj

OŠ Gorica
mentorica Vesna Penec

Lia Sara Likar

OŠ Simona Jenka Kranj
mentorica Irma Uranič

Lea Lobenwein

OŠ Kidričevo
mentorica Jasna Medved

Asja Majhen

OŠ Gustava Šiliha Laporje
mentorica Albina Avsec

Živa Rozalija Markovič

OŠ Danile Kumar, Ljubljana
mentorica Katja Toman

Anamarija Mežnar

OŠ Karla Destovnika - Kajuha Šoštanj
mentorica Sonja Bric

Kaja Mušič

OŠ Gustava Šiliha Laporje
mentorica Božena Brence

Eva Novak

OŠ Šentjernej
mentorica Ida Zagorc

Rok Panjan

OŠ Artiče
mentorica Mateja Jankovič Čurič

Jan Perko

Osnovna šola Komandanta Staneta
Dragatuš
mentorica Nataša Podhostnik

Andreja Pevec Podgornik

OŠ Kidričevo
mentorica Sonja Lenarčič

Tia Primc

OŠ Drska
mentorica Mojca Mežik

Zala Ramšak

OŠ Frana Roša Celje
mentorica Milena Smisl

Samo Recek

OŠ Kuzma
mentorica Irena Grašič Arnuš

Klara Repolusk

OŠ Rače
mentorica Sabina Ozmec

Tina Elizabeta Romih

OŠ Tabor Logatec
mentorica Bojana Levinger

Domen Sajovic

OŠ Simona Jenka Kranj
mentorica Irma Uranič

Natali Sedmak

OŠ Toneta Tomšiča Knežak
mentorica Olga Novak

Ana Seme

OŠ Trzin
mentorica Andreja Rotar

Nina Smrekar

OŠ Livada Velenje
mentorica Jasna Novak

Iva Stiplošek

OŠ Lava Celje
mentorica Nina Senica

Maruša Stojnšek

OŠ Zreče
mentorica Barbara Potnik

Sara Sukič

OŠ Kuzma
mentorica Irena Grašič Arnuš

Nana Šeško

OŠ Šempeter v Savinjski dolini
mentorica Valentina Toman Čremožnik

Urban Šifrar

OŠ Louisa Adamiča Grosuplje
mentorica Betka Jamnik

Tamara Špan

OŠ Boštanj
mentorica Silva Žveglič

Katarina Vaupotič

Ljudska univerza Ormož, enota MC
Ormož
mentorica Marijana Korotaj

Živa Verdnik

OŠ Vuzenica
mentorica Petra Prohart Tomažič

Lea Vidovič

OŠ Majšperk
mentorica Mirjam Petrovič

Ana Vogrin

OŠ Rače
mentorica Sabina Ozmec

Iza Walthütter

OŠ Prežihovega Voranca
mentorica Mojca Andrej

Matej Zidarn

OŠ Mozirje
mentorica Vlasta Povše

Hana Žličar

OŠ Gorica
mentorica Vesna Penec

Nives Žlof Androjna

OŠ Vižmarje Brod
mentorica Anita Dernovšek

Matevž Žolnir

OŠ Petrovče, mentorica Suzana
Filipčič

Fran Roš:**POTOVANJE**

V zimo in noč peketajo konji,
trudni in vroči so jim dihi.
Mi pa na vozu resni in tihi
v molk in noč prislušujemo.

Gorko vino, odprta srca,
mehkih oči plameni vanja,
da vso pot nam v njih pozvanja
in nas uspava v toplo slast.

Mrko molčimo v svetle sanje.
Že smo blizu jutranji zori,
že so daleč beli dvori,
zveste straže naših sreč.

V belih dvorih so srca ostala,
zdaj nam je težko in sladko za njimi.
Tiho potujemo v motni zimi,
z nami sanje, ljubezen, molk.

O FRANU ROŠU

Slovenski pisatelj, pesnik, dramatik, publicist, satirik in pedagoški delavec Fran Roš (1898–1976) je svoje življenje posvetil vzgoji in izobraževanju mladih ter pisanju. Za njegove zasluge, namenjene Celju in Celjanom ter literarno delo ga je leta 1955 tedanja občinska komisija za odlikovanja odlikovala z nazivom 'častni meščan'.

Iz rodnega Kranja se je štiri leta star s starši in bratom preselil v Celje, kjer je oče dobil službo tajnika na okrajnem glavarstvu.

Kot osnovnošolec je obiskoval okoliško šolo v Celju in bil med najboljšimi učenci zapisan v 'zlato knjigo', nato pa slovensko nižjo gimnazijo. Preden je končal višjo gimnazijo, ki je bila samo nemška, je moral v vojsko, saj je v tistem času divjala prva svetovna vojna. Na fronto ga zaradi bolezni niso poslali. Po vojni se je pod poveljstvom Rudolfa Maistra skupaj s Franjem Malgajem in Srečkom Puncerjem, ki sta v tej borbi padla, boril za Koroško. Študiral je pravo v Zagrebu, a je študij opustil in se posvetil učiteljskemu poklicu. Najprej je služboval v Preboldu, kjer je spoznal ženo, nato pa v Celju.

Med drugo svetovno vojno so ga Nemci kot zavednega Slovenca z ženo, sinom Franom in hčerko Sonjo izgnali v Srbijo. Po vojni je opravljal delo šolskega nadzornika in nazadnje poučeval zgodovino na celjskem učiteljišču, kjer je vzgojil več generacij mladih učiteljev. Leta 1953 se je upokojil in se še bolj posvetil pisanju.

Njegovi pisateljski začetki segajo v gimnazijska leta, ko je bil mentor mladim literatov Rudolf Maister, s pesniškim imenom Vojanov. Roš je pisal leposlovna dela in publicistične članke za periodiko od dijaških let do svoje smrti, ki ga je še polnega načrtov odtrgala delu, življenju in družini. Pokopan je na celjskem pokopališču.

Kot pedagog in oče je poznal otroški svet in za otroke napisal **Juretovo potovanje in še kaj**, **Medvedek Rjavček**, **Medvedek Dija**, **Letalec Nejček**, **Vid Nikdarsit**,

Tinca brez mezinca. Tri njegove celovečerne otroške igre **Čarobna piščalka**, **Desetnica Alenčica** in **Ušesa carja Kozmijana** so igrali v poklicnih gledališčih in na odrih kulturno-umetniških društev, prav tako komedijo **Mokrodolci**. Napisal je številna dramska besedila za različne šolske prireditve, ki so večinoma ostala v rokopisu in tipkopisu.

Sad doživljanja izgnanstva v Srbiji sta knjigi zbirka dokumentarnih pesmi *Pesmi iz ječe in pregnanstva* ter njegovo najobsežnejše delo *Slovenski izgnanci v Srbiji 1941-1945*. Med drugo svetovno vojno so Frana Roša kot zavednega Slovenca z ženo in otrokoma izgnali v Srbijo. Sad tega doživljanja sta knjigi zbirka dokumentarnih pesmi, to so *Pesmi iz ječe in pregnanstva* in njegovo najbolj obsežno delo *Slovenski izgnanci v Srbiji 1941 – 1945*.

Pisatelj Fran Roš je v svojem času predstavljal osrednjo kulturno osebnost Celja. S svojimi literarnimi in publicističnimi prispevki je sodeloval v številnih otroških revijah in ostalih publikacijah, predvsem pa je polnil kulturne strani Celjskega tednika, zdaj Novega tednika. Njegova bibliografija, v kateri niso upoštevana številna humoristična dela in travestije, napisana za Pavliho, šteje okrog 1500 gesel. Napisala jo je prof. Antonija Fras. Učenci Osnovne šole Frana Roša v Celju so enajst let, od 1986 do 1997, raziskovali njegovo delo in življenje ter napisali sedemnajst raziskovalnih nalog. Šola je kot rezultat raziskovalnega dela izdala in založila pesniški zbirki *Ljubil sem te, življenje in otroške pesmi Čarovnije*. Učenci pa so leta 1997 uprizorili Rošovo *Čarobno piščalko*, otroško igro v treh dejanjih, ki je doživela sedemnajst ponovitev. Z njo so se istega leta predstavili tudi na Linhartovem gledališkem srečanju na Vrhniki.

Kdor je pisatelja Frana Roša poznal, ga pomni kot izjemnega človeka, ki je imel rad ljudi in se je znal vsakomur posvetiti. Gledališka igralka Nada Božič, sošolka Roševe hčerke Sonje Roš Smrekar, se ga takole spominja: »Kadar sva se srečala, je pozdravil tako, da je snel svoj črni klobuk in v nekakšnem loku po molierovsko zamahnil z njim in pozdravil. Ljudi, kot je bil Fran Roš, ni več. Takšni ljudje so izumrli.«

Za zasluge, ki so jih Celjani Franu Rošu priznali, so štiri leta po njegovi smrti, bilo je leta 1980. v Celju po njem poimenovali novo osnovno šolo. Od leta 1986 na Osnovni šoli Frana Roša Celje potekajo Roševi dnevi – literarno srečanje osnovnošolcev, ki se je iz krajevnega srečanja razširilo na območno, nato pa na državno prireditve. Leta 1906 so si učenci Osnovne šole Frana Roša, člani turističnega krožka, za raziskovanje osebnosti svojega kraja izbrali pisatelja Frana Roša.

Ljudmila Conradi

NAJBOLJŠA LITERARNA ŠOLSKA GLASILA

Na naslov Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti je ob letošnjem razpisu za najboljša osnovnošolska literarna glasila prispelo nekoliko manj izdelkov kot prejšnja leta (pet publikacij iz štirih gimnazij ter štiriindvajset glasil iz sedemnajstih osnovnih šol), zato pa ta bolj ustrezajo razpisu, saj ne gre za novinarsko zasnovane informativne tiske, ampak mladi v njih predstavljajo svojo literarno ustvarjalnost. Največ je šolskih literarnih listov, kaže pa se tudi trend povečevanja števila tematskih števil in samostojnih publikacij (največ proznih knjižic in pesniških zbirk).

Strokovno komisijo sta sestavljala Miha Mohor, slovenist, soavtor osnovnošolskih učbenikov ter avtor priločnika o šolskih glasilih, ter Barbara Rigler, samostojna svetovalka JSKD za literaturo ter urednica revije Mentor. Splošna ocena je, da je otroška literarna bera iz šolskega leta 2015/2016 kakovostna. Šolskih literarnih publikacij, ki se odlikujejo z jasnimi uredniškimi koncepti, je z leti vse več. Ocenjevalca nista iskala umetniških del ali mladih umetnikov; za stranmi publikacij sta se kakor arheologa trudila razpoznati pozitivne vplive sodobnega jezikovnega in literarnega pouka, delavnic ustvarjalnega pisanja, raznovrstnost projektnih in tematskih nalog, in kako mladi poglobljeno recepcijo šolskega in obšolskega branja prenašajo na svojo izkušnjo in ustvarjalnost. Seveda pa je bil v ospredju kriterij izvirnega otrokovega literarnega poskusa, saj uspešno mentorsko delo izhaja le iz otrokove avtentičnosti in je posredno. Člana strokovne komisije ugotavljata, da se tematska pahljača šolskega spisja in obvladovanja besedilnih vrst širi, ob tem pa ostaja dovolj prostora za pristen otroški izraz. Danes so otroci z novimi elektronskimi pomagali sposobni napisati tudi daljše tekste, razvija se šolsko in družinsko založništvo. Nekaj tematskih števil tudi kaže, da so mentorji učence odlično usposobili za zapisovanje in zbiranje slovstvene folklore.

Dve priznanji za srednješolska publikacije:

Priznanje za najboljšo literarno glasilo med srednjimi šolami in gimnazijami prejme **MAESTRAL, Gimnazija Koper** (mentorica literarnega krožka: Ines Cergol).

Priznanje za najboljši primer miniaturne pesniške zbirke haikujev prejme **LEPOTA ČAS MI KRADE, zbirka haikujev; Gimnazija Ptuj** (mentorica Marija Mir Milošič).

Pet priznanj za osnovnošolske publikacije:

Priznanje za najboljši tematski zbornik Spominčice in šolsko glasilo Mlada rast prejme Osnovna šola Cerčno: **SPOMINČICE, OŠ Cerčno** (mentorica Mojca Lipužič Moravec) in **MLADA RAST, OŠ Cerčno** (mentorica Mojca Lipužič Moravec s sodelavci šole, oblikovalka Petra Breljih).

Priznanje za najboljši avtorski knjigi prejme Osnovna šola Šentjernej: **MIT, avtorica Eva Novak, OŠ Šentjernej** (mentorica Ida Zagorc) in **MOJE PTICE, avtorica Neža Cerinšek, OŠ Šentjernej** (mentorica Ida Zagorc)

Priznanje za najboljši dolgoletni šolski projekt in unikatne avtorske knjižice prve triade prejme Osnovna šola Košana: **ŠČIVON IN DRUGE ZGODBE, OŠ Košana** (mentorici: Cecilija Pavlovič in Marija Mršnik). V prvem triletju OŠ Košana so izdelali tudi štiri knjižice z naslovi: **Hiša velikanka in kokošnjak, Košanski zaklad, Potovalčkove dogodivščine, Skrivnostno bitje**.

Priznanje za najboljšo šolsko glasilo na določeno ustvarjalno temo prejme Osnovna šola Prežihovega Voranca Maribor: **SAMORASTNIKI, OŠ Prežihov Voranc Maribor** (glavni urednici: Ana Košat in Eva Rajher).

Priznanje za najboljšo raziskovalno šolsko glasilo posvečeno zgodovinski temi prejme Osnovna šola Simona Gregorčiča Kobarid: **SLAVČKOV ODMEV, OŠ Simona Gregorčiča Kobarid** (mentorica/ urednica: Martina Kozorog Kenda)

UTRINKI S XXVIII. ROŠEVIH DNEVOV 2015

Več fotografij v spletnem arhivu OŠ Frana Roša: <https://plus.google.com/photos/113796879227967512600/albums/6127872473065705681>

KAZALO

UVODNI POZDRAV RAVNATELJICE, Mojca Kolin	4
UVODNE BESEDE, Peter Svetina	5
NAGRAJENA BESEDILA z ocenami Andreja Predina	8
Poezija in proza, Mina Brezič	8
Proza, Iva Kovačič	11
Proza, Rok Panjan	14
Haikuji, Zala Ramšak	19
Poezija, Samo Recek	21
DRUGA IZBRANA BESEDILA	22
SEZNAM SODELUJOČIH AVTORJEV IN MENTORJEV	66
POTOVANJE, Fran Roš	69
O FRANU ROŠU, Ljudmila Conradi	70
NAJBOLJŠA LITERARNA ŠOLSKA GLASILA	72
UTRINKI S XXVIII. SREČANJA ROŠEVI DNEVI 2015	74

KOLOFON

MINLJIVOST JE NAJVEČJA SILA SVETA

Zbornik izbrane proze in poezije
s srečanja XXIX. Roševi dnevi 2016
IZDAL: Javni sklad Republike Slovenije za
kulturne dejavnosti
s svojo Območno izpostavo Celje in
Zvezo kulturnih društev Celje
ZANJ: mag. Igor Teršar
UREDILA: Barbara Rigler
BESEDILA IZBRALI: dr. Peter Svetina,
Andrej Predin, Barbara Rigler
BESEDILO O FRANU ROŠU: Ljudmila Conradi
SLIKA NA NASLOVNICI: Niki Konda, 7. b
LIKOVNI PRISPEVKI: Učenci in učenke
Osnovne šole Frana Roša, Celje
MENTORICA: Lijana Klančnik
TEHNIČNI UREDNIK: Živko Beškovnik
TISK: Grafika Gracer, d. o. o.
NAKLADA: 350 izvodov
Celje, marec 2016

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica,
Ljubljana

821.163.6-93-82

ROŠEVI dnevi (29 ; 2016 ; Celje)

Minljivost je največja sila sveta
: zbornik izbrane poezije in proze /
XXIX. Roševi dnevi, Celje, 16. marec
2016 ; [besedila izbrali Peter Svetina,
Andrej Predin, Barbara Rigler ; ure-
dila Barbara Rigler ; besedilo o Franu
Rošu Ljudmila Conradi ; likovni
prispevki učenci in učenke Osnovne
šole Frana Roša, Celje]. - Celje : Javni
sklad Republike Slovenije za kulturne
dejavnosti, Območna izpostava : Zveza
kulturnih društev, 2016

ISBN 978-961-6819-92-3 (Javni sklad
Republike Slovenije za kulturne de-
javnosti)

1. Gl. stv. nasl. 2. Svetina, Peter, 1970-
284011776